

**UNIVERZA V MARIBORU
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Oddelek za razredni pouk**

DIPLOMSKO DELO

Tanja Godec

Maribor, 2016

**UNIVERZA V MARIBORU
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Oddelek za razredni pouk**

Diplomsko delo

**ŠOLSTVO V KIDRIČEVEM SKOZI
ČAS**

Mentor:
izr. prof. dr. Dragan Potočnik

Kandidatka:
Tanja Godec

Mentor:
doc. dr. Anton Ožinger

Maribor, 2016

Lektorica:

Anita Medved, dipl. slov. (UN)

Prevajalka:

Valentina Žitek, dipl. jezik. posred.

ZAHVALA

Zahvaljujem se izr. prof. dr. Draganu Potočniku za mentorstvo in strokovno pomoč pri diplomskem delu ter somentorju doc. dr. Antonu Ožingerju.

Iskrena hvala zaposlenim na Osnovni šoli Kidričevo, ki so mi pomagali in me bodrili pri pisanju diplomske naloge. Prav posebna zahvala gre ravnateljici Alenki Kutnjak za omogočen vpogled v šolske kronike in vse potrebne informacije.

Največja zahvala gre staršema, ki sta mi omogočila študij in mi tekom vseh let stala ob strani.

Hvala tudi vsem prijateljem, ki so me spodbujali in na kakršen koli način prispevali majhen kamenček v moj mozaik uspeha.

UNIVERZA V MARIBORU
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Oddelek za temeljne pedagoške predmete

IZJAVA

Podpisana Tanja Godec, roj. 18. 04. 1988, študentka Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, smer razredni pouk, izjavljam, da je diplomsko delo z naslovom »Razvoj osnovnega šolstva v Kidričevem« pri mentorju izr. prof. dr. Draganu Potočniku in somentorju doc. dr. Antonu Ožingerju avtorsko delo. V diplomskem delu so uporabljeni viri in literatura korektno navedeni; teksti niso prepisani brez navedbe avtorjev.

Maribor, 15. 4. 2016

POVZETEK

V okviru diplomske naloge z naslovom »Šolstvo v Kidričevem skozi čas« sem v uvodnem delu predstavila kraj Kidričevo kot občino in geografsko območje. Na kratko sem tudi opisala zgodovinski razvoj šolstva in zakonodaje na Slovenskem s poudarkom na vplivu cerkve v šolstvu in prvi slovenski knjigi.

Iz šolske kronike sem razbrala, da je bila leta 1950 ustanovljena prva osnovna šola v Strnišču. Na začetku so bili samo trije razredi, zato so poučevali tudi trije učitelji. V prvotnih načrtih je bila šola mišljena samo za prvi in drugi razred, ker pa je bilo toliko učencev, sta se odprla še dva dodatna oddelka tretjega in četrtega razreda. Zaradi pomanjkanja prostora je postajalo vedno bolj jasno, da bo šolo potrebno dograditi, kar se je leta 1963 tudi zgodilo. V letu 1991 je Ustava Republike Slovenije določila, da se šola financira z javnimi sredstvi in tako postane javni zavod. Zato je bilo to leto prelomno v življenju in ustvarjanju osnovnih šol nove države Slovenije. Eden izmed pomembnih dogodkov v Osnovni šoli Kidričevo in podružnični šoli Lovrenc je bila uvedba devetletke. Obe šoli sta s poskusnim uvajanjem devetletke začeli leta 2003.

Pomembno vlogo v kraju in šolanju pa je imela tudi Osnovna šola Lovrenc na Dravskem polju. O začetkih šole lahko govorimo že leta 1790. Prva kronika šole se začne šele leta 1962. Leta 1965 je šola zaradi priključitve dobila tudi nov naziv: Osnovna šola Kidričevo – Podružnična šola Lovrenc na Dravskem polju. Osnovna šola Kidričevo je postala centralna, šola v Lovrencu pa je izgubila še dva razreda. Učenci so tako lahko zaključili le štiri razrede in se nato pridružili učencem na Kidričevem.

Ključne besede: OŠ Kidričevo, OŠ Lovrenc na Dravskem polju, Kidričevo, šolska kronika, šola, šolstvo.

SUMMARY

The introductory part of this diploma thesis entitled »The history of primary education in Kidričevo« comprises a presentation of Kidričevo as a municipality and a geographical area. This is followed by a short description of the history of education and legislation in Slovenia with an emphasis on the influence of the Church in education as well as in the first Slovenian book. Based on the information obtained from the school chronicles, I have established that the first elementary school in this area was built in 1950 in Strnišče. At the beginning, there were only three grades and therefore only three teachers. The school was originally planned for two grades; however, given the number of pupils, they opened two additional departments – the third and the fourth grade. Due to lack of space, the school had to be reconstructed, which was done in 1963. In 1991, the Constitution of the Republic of Slovenia stipulated that schools should be state-funded, hence becoming a public institute. This was a milestone in the history of primary education in the independent Republic of Slovenia. One of the most important events for the Kidričevo Primary School and its branch school Lovrenc was the 9-year programme, which was experimentally introduced in 2003. The Lovrenc na Dravskem polju Primary School also had a significant impact on the surrounding area and its local education. The foundation of this school can be dated back to 1790; however, the first chronicles were written in 1962. In 1965, the school was renamed due to the annexation and is now called the Kidričevo Primary School – Lovrenc na Dravskem polju Branch School. The Kidričevo Primary School therefore became the central school, whereas the school in Lovrenc lost two more grades, meaning that the pupils could attend only first four grades and would later have to join the other pupils in Kidričevo.

Key words: Kidričevo Primary School, Lovrenc na Dravskem polju Primary School, Kidričevo, chronicles, school, education.

KAZALO VSEBINE

Zahvala.....	1
IZJAVA.....	2
POVZETEK	3
KAZALO VSEBINE.....	5
KAZALO SLIK.....	8
1 UVOD	1
2 KIDRIČEVO	3
2.1 Naravnogeografski pregled kraja	3
2.2 Družbeno-geografski pregled kraja.....	4
2.3 Zgodovinski pregled	7
2.4 Kulturno in športno dogajanje v Kidričevem.....	14
3 RAZVOJ ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM.....	16
3.1 Izobraževalna vloga samostanov in vpliv cerkve	16
3.2 Protestantsko šolstvo ter prva slovenska knjiga.....	17
3.3 Od revolucije leta 1848 do propada Avstro-Ogrske	18
3.4 Šolstvo v stari Jugoslavije.....	18
3.5 Šolstvo v obdobju druge svetovne ter Partizansko šolstvo	19
3.6 Obdobje šolstva po letu 1945.....	20
3.7 Šolstvo v Sloveniji danes	21
4 ZGODOVINA OSNOVNEGA ŠOLSTVA V KIDRIČEVEM.....	22
4.1 Zgodovina kraja in šole.....	23
4.2 Osnovna šola Kidričevo od leta 1950 do 1966.....	24
4.2.1 Šolska zgradba.....	24
4.2.2 Pomembni dogodki.....	28
4.2.3 Učitelji in učenci.....	30
4.2.4 Izleti	32
4.2.5 Proslave	33
4.3 Osnovna šola Kidričevo od leta 1966 do 1979.....	34
4.3.1 Začetek in konec pouka	34
4.3.2 Učenci in uspeh pri pouku	35
4.3.3 Učitelji in njihovo delo	38
4.3.4 Dela na šolski zgradbi	39
4.3.5 Sodelovaje in tekmovanje.....	40

4.4 Osnovna šola Kidričevo od leta 1979 do 1990.....	40
4.4.1 Josip Broz - Tito	40
4.4.2 Interesne dejavnosti	41
4.4.3 Pomoč ob vpisu v nadaljnje izobraževanje	43
4.4.4 Šolska prehrana	43
4.4.5 Mladinski tisk	44
4.5 Šola Kidričevo v samostojni Sloveniji	45
4.5.1 Organizacija pouka	45
4.5.2 Uvedba devetletke	46
4.5.3 Učitelji, ki trenutno poučujejo na šoli ⁶²	46
4.5.4 Prireditve ob kulturnih dnevih.....	48
4.5.5 Število učencev, oddelkov in razredništvo.....	49
4.5.6 Organizacija prehrane.....	50
5 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA LOVRENC NA DRAVSKEM POLJU	51
4.1. Osnovna šola Lovrenc od leta 1962 do 1978	52
5.1.1 Učitelji in učenci.....	52
5.1.2 Šolska zgradba.....	54
5.1.3 Proslave, krožki, izleti	55
5.1.4 Zdravje osnovnošolske mladine	58
5.2 Osnovna šola Lovrenc od leta 1978 do 1991	58
5.2.1 Dopolnilni in dodatni pouk.....	59
5.2.1.1 Program celodnevne šole in interesne dejavnosti	60
5.3 Osnovna šola Lovrenc od leta 1991 do 1998	61
5.3.1 Šolstvo stavka.....	61
5.3.2 Nov zakon o Osnovni šoli	62
5.3.3 Skrb za zdrav način življenja.....	63
5.4 Osnovna šola Lovrenc od leta 1998 do 2003	63
5.4.1 Otvoritev prenovljene dvorane	64
5.4.2 Vremenske razmere	64
5.4.3 Volitve	65
5.4.4 Interesne dejavnosti in tečajji	66
5.5 Osnovna šola Lovrenc od leta 2003 do 2009	67
5.5.1 Prvi šolski dan	67
5.5.2 Varnostna pot učencev	68

5.5.3	Otroški parlament	69
5.5.4	Športna prireditev – Veter v laseh	70
6	SKLEP	71
7	PROBLEMATIKA VIROV IN LITERATURE	75
8	LITERATURA IN VIRI	76
	LITERATURA	76
	VIRI	77
	INTERNETNE STRANI	77

KAZALO SLIK

Slika 1: Kidričevo na zemljevidu.....	3
Slika 2: Grb občine Kidričevo	4
Slika 3: Kip Borisa Kidriča pred tovarno Talum v Kidričevem	10
Slika 4: Upravna zgradba skupine Talum	13
Slika 5: Napis na zidu v Splitu leta 1943	20
Slika 6: Prva kronika osnovne šole v Kidričevem.....	22
Slika 7: Gradnja nove šolske zgradbe.....	26
Slika 8: Učenci 8. B razreda z razrednikom Florjančič Frankom	37
Slika 9: Delovni kolektiv centralne in podružnične šole leta 1977	39
Slika 10: Otroški sestavki v tovarniškem glasilu o Titu.....	41
Slika 11: Osnovna šola Kidričevo.....	45
Slika 12: Šolska zgradba	51
Slika 13: Vaščani urejajo okolico šole	59
Slika 14: Poplavljeno šolsko območje	64
Slika 15: Zgradba podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju	67

KAZALO TABEL

Tabela 1: Statistika učencev v prvih štirih razredih, ki so bili vpisani v šolskem letu 1952/53	31
Tabela 2: Statistika učencev v prvih štirih razredih, ki so bili vpisani v šolskem letu 1965/66	31
Tabela 3: Učenci, ki so obiskovali pouk od leta 1950.....	32
Tabela 4: Potek pouka v obdobju med letoma 1966 in 1979	34
Tabela 5: Učno- vzgojni uspehi 1973/1974:.....	38
Tabela 6: Interesne dejavnosti in mentorji	42
Tabela 7: Seznam učiteljev, ki poučujejo na šoli.....	46
Tabela 8: Pregled številčnega stanja učencev z razredniki po oddelkih leta 2016.....	49
Tabela 9: Število učencev med šolskimi leti 1962/1977	52
Tabela 10: Učitelji, ki so na šoli delovali od leta 1962 do 1965	54
Tabela 11: Učitelji, ki so na šoli delovali od leta 1965 do 1979	54
Tabela 12: Interesne dejavnosti in njihovi mentorji	66

1 UVOD

Namen diplomskega dela je raziskati napredek razvoja šolstva in zgodovino kraja Kidričevo. V kraju je šola imela velik pomen in vlogo že v prejšnjih rodovih. Šola še danes živi s prebivalci, kjer se prepletajo kultura, šport, zdravstvo, projekti in številne druge dejavnosti. Brez ustanove, ki povezuje ljudi, jih izobražuje in jim nudi prijazno življenje, si preprosto ne znamo predstavljati naše občine.

Izobraževanje, slovenski izraz za bogatenje znanja, pomeni osnovno dejavnost pridobivanja znanja, navad in sposobnosti. Lahko se širi kot uradno, neuradno, kot samo izobraževanje ali kot izobraževanje otrok, mladostnikov in odraslih. Prav tako odraža objektivno stvarnost v človekovi zavesti, ki ne sega samo v kognitivno, temveč tudi v konativno sfero. Izobraževanje je lahko splošno ali strokovno. Splošno je usmerjeno na posredovanje znanj o naravi in družbi, ki jih vsak človek nujno potrebuje za življenje. Pri strokovnem gre za posredovanje in sprejemanje znanj in razvijanje sposobnosti ter navad, ki jih posameznik potrebuje za opravljanje nekega dela. Temeljni dejavniki izobraževalnega procesa so: izobraževalec, učitelj ter vsebina izobraževanja. Temeljna oblika pa je opredeljena z odnosom med dejavniki pouka in številom izobraževalcev (množice, skupine, individualne oblike izobraževanja). Izobraževalni proces olajšujemo, izboljšujemo in skrajšujemo z uporabo ustreznih izobraževalnih oblik in metod. Rezultati didaktičnih raziskav dokazujejo, da imajo pri tem pomembno vrednost tudi učna sredstva in pripomočki.

O šolstvu v Kidričevem je zelo malo napisanega. V veliki meri sem si pomagala s kronološkimi zapisi iz osnovne šole in različnimi seminarskimi nalogami, ki sem jih dobila v šolski knjižnici. V pomoč so mi bile tudi knjige, ki opisujejo razvoj šolstva na Slovenskem. Posvetila sem se posameznim obdobjem in skušala izčrpati čim več zanimivosti iz tistega časa.

Najbolj me je zanimalo število otrok, ki so takrat obiskovali osnovno šolo, kašen je bil njihov uspeh ter kolikšen je bil njihov obisk. Prav tako pa sem se želela seznaniti s postopki in delovanjem šole nasploh. Zanimali so me tudi pomembni dogodki, praznovanja ob večjih praznikih, kulturne dejavnosti ter pogoji, v katerih je potekal pouk.

Po pregledu literature sem ugotovila, da začetki šole segajo v leto 1918 v kraj Strnišče pri Kidričevem. Po preteku obeh svetovnih vojn so leta 1950 ustanovili OŠ Boris Kidriča Kidričevo, ki je bila najprej štiriletna, s prostori v industrijskem naselju in v sejni sobi današnje občine. V šoli so prevladovali otroci delavcev, le malo je bilo kmečkih otrok, kar je razumljivo, saj je v tistem času raslo industrijsko naselje Kidričevo. Nenehno preseljevanje učnih prostorov iz ene barake v drugo je postajalo neprimerno in celo neznosno.

Ves čas je bila med učenci in učitelji prisotna želja po novi šoli, v kateri bi bilo mogoče uresničevati vsaj najosnovnejše vzgojne in učne cilje. Leta 1958 je bila zgrajena nova šola, ki je vključevala tudi peti razred.

Toda krajanji so si želeli popolno osemrazredno osnovno šolo. Leta 1963 so začeli z dozidavo novega dela šolskega poslopja za učence predmetne stopnje in jo leta 1964 zaključili. Leta 2000 so postali bogatejši za nekaj novih in obnovljenih prostorov, še posebej pa so ponosni na veliko, bogato in lepo opremljeno šolsko knjižnico. Nov sistem devetletnega osnovnošolskega izobraževanja so začeli izvajati v prvem in sedmem razredu v šolskem letu 2000/2001.

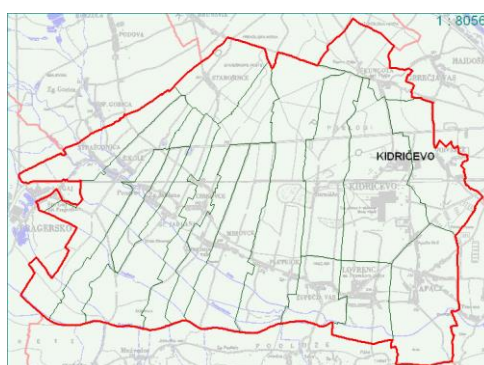
2 KIDRIČEVO

2.1 Naravnogeografski pregled kraja

Kidričevo je mestno naselje, ki leži na jugu Dravskega polja ob železniški progi in blizu ceste Pragersko–Ptuj, katera ima veliko povezovalno funkcijo. Sodi med mlajše kraje in je urbano, sodobno naselje. Prav tako se v neposredni bližini nahaja veličastna gotska cerkev na Ptujski Gori, ki privablja številne romarje z vseh koncev sveta.

Območje se nahaja na prodnatem osrednjem delu Dravskega polja. Zaradi velike zaloge proda in peska lahko najdemo številne gramoznice, ki kažejo na izkoriščanje proda v preteklosti. Najpomembnejša reliefna oblika je terasa.

Značilno podnebje je subpanonsko, torej topla poletja in hladne zime. Najtoplejši mesec je julij, najhladnejši pa januar. V bližini vodnih površin in na območju vlažnih tal je v mesecih med oktobrom in februarjem pogost pojav megle. Zaradi naravnih razmer je v juniju in novembru največ padavin.¹

Slika 1: Kidričevo na zemljevidu

Vir: <http://www.kam.si/obcine/kidricevo.html>, pridobljeno dne 6. 2. 2016

¹ Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina, str. 61–68

2.2 Družbeno-geografski pregled kraja

Kidričevo je nastalo med borovimi gozdovi kot novozgrajeno industrijsko naselje, ki se je večalo z gradnjo stanovanjskih blokov. Ime je dobilo leta 1953 po znanem revolucionarju Borisu Kidriču. Spadalo je v občino Ptuj. Zaradi bližine tovarne glinice in aluminija se je kraj hitro razvijal in pridobival na prepoznavnosti. Leta 1965 je bila ustanovljena krajevna skupnost Kidričevo, v katero so spadale vasi Apače, Njiverce, Kungota pri Ptujju in Strnišče.²

Danes občina Kidričevo zajema 18 krajev: Kidričevo, Kungota pri Ptujju, Njiverce, Apače, Strnišče, Lovrenc na Dravskem polju, Pleterje, Župečja vas, Mihovce, Dragonja vas, Cirkovce, Zgornje Jablane, Spodnje Jablane, Pongrce, Šikole, Stražgonjca, Spodnji Gaj pri Pragerskem in Starošince.

Občina ima tudi svoj grb in zastavo, ki so jo sprejeli leta 1998 in prav na ta dan občina praznuje svoj praznik s slavnostno prireditvijo in podelitvijo priznanj.³

Slika 2: Grb občine Kidričevo

Vir: <http://www.crwflags.com/fotw/flags/si-045.html>, pridobljeno dne 6. 2. 2016

² <http://www.kidricevo.si/obcina-kidricevo/zgodovina-obcine.html>, pridobljeno dne 6. 2. 2016

³ <http://www.kidricevo.si/obcina-kidricevo/obcina.html>, pridobljeno dne 6. 2. 2016

Apače

Kraj Apače se prvič omenja leta 1261 kot Maydburch, po istoimenskem gradu. Nastal je tako, da je vojvoda Leopold VI. podaril samostanu v Žičah nekaj posesti ob Polskavi in Dravinji. Samostan je takrat ustanovil nekaj novih vasi, med katerimi so bile tudi Apače, ki so jih poimenovali Maydburch.

Skoraj sto let kasneje je vojvoda Albert od samostana v Žičah odkupil 79 kmetij na Dravskem polju. Med njimi tudi 10 kmetij iz kraja Alberchtsdorf, ki se je kasneje preimenoval v Apače. Od vseh kmetij, ki jih je kupil, je bilo naseljenih le 15. Leta 1438, po smrti zadnjega ptujskega gospoda, so del ptujske posesti v Apačah dobili ptujski minoriti, preostanek pa je podedovala Neža Stubenberška, sestra Friderika IX. Ptujkega. Leta 1535 je bilo naselje zaradi turških vpadov povsem uničeno in prazno. Sedem let kasneje si je vas opomogla in je imela 15 kmetij. Imenovala se je Abstraf, po slovensko Valpeča vas. Virov za naslednji dve stoletji za Apače ni.

Apače se nato omenja spet leta 1740, ko je pisar zapisal Apače kot Pšenička vas. Spadale so pod ptujske minorite, ki so leta 1721 kupili del posesti od turniške gosposčine. Kraj je imel svoj urad ter upravno stavbo. Leta 1878 so Apače imele 80 hiš ter 399 prebivalcev.⁴

Od leta 1971 je bila vas Apače vključena v krajevno skupnost Kidričevo, kjer so sodelovali pri organizaciji in spremembah v vasi. Eno leto prej so vaščani s prostovoljnim delom veliko pripomogli k razvoju vasi, saj so asfaltirali vaške ceste, uredili javno razsvetljava, napeljali telefonsko omrežje itd. Aktivni pa niso bili samo na področju izgradnje, ampak tudi v športnem in prosvetnem društvu. Športno društvo je bilo ustanovljeno leta 1970, največji poudarek pa je bil na nogometu.⁴

---

⁴ Jožef Murko, Zdenka Frank, mag. Nataša Kolar, Marija Hernja Masten, Srečko Štajnbaher, mag. danilo Toplak in Davorin Urih: Zbornik občine Kidričevo: Kidričevo, 2010 str. 134–137

Kungota pri Ptuju

Za Kungoto lahko rečemo, da spada med mlajše kraje, nastala pa bi naj iz ene same kmetije. Prvič se omenja leta 1328, leta 1443 pa jo J. Zahn omenja v svojem delu. Prvotne hiše so nastale okrog cerkve Sv. Kunigunde med deželno cesto Ptuj–Slovenska Bistrica v 18. stoletju, kar je razvidno iz vojaških zemljevidov Avstro-Ogrske. Prav v tem obdobju je Kungota spadala pod občino Slovenja vas in je imela 13 hiš in 72 prebivalcev.

Leta 1927 je Kungota še vedno spadala pod občino Slovenja vas, vendar je imela 25 hiš in 88 prebivalcev. Po drugi svetovni vojni je Kungota venomer spadala k drugi občini, vendar se je to leta 1965 spremenilo, saj se je priključila h KS Hajdina.⁵

Kungota pri Ptuju ima danes 386 prebivalcev. Število gospodinjstev je 130, število družin pa 122. V naselju stanuje 194 moških in 192 žensk.⁶

Njiverce

Občina Kidričevo ima 18 naselij in 6800 prebivalcev. V naselju Njiverce, ki je po številu prebivalcev tretje po vrsti, je 590 prebivalcev, ki stanujejo v 214 stanovanjih. V naselju so 204 gospodinjstva.

Kraj je zasnovan kot novo in moderno naselje, ki leži vzhodno od Kidričevega. Začel je nastajati po letu 1970, ko so začeli graditi samostojne hiše, katerih parcele so v povprečju merile 7 arov. Današnja Proletarska ulica je mejnik med Kidričevem in Njivercami in prav v tej ulici so nastale prve parcele, ki so se širile proti JV. Danes sega novi del Njiverc že do starega dela vasi, ki pa meji na kraj Hajdina.⁷

---

⁵ http://www.arhiv-ptuj.si/arhivski-fondi/Vodnik_fondi/zemljiska-f/Zemljiska-gospodstva-a/q/fond/3726, pridobljeno dne 4. 11. 2015

⁶ <http://www.kidricevo.si/obcina-kidricevo/naselja/kungota-pri-ptuju.html>, 4.11. 2015

⁷ Radovanovič S., Varl V., Žiberna I (1996). Podravje; Maribor, Ptuj A-Ž. Murska Sobota: Pomurska založba, str.125

2.3 Zgodovinski pregled

Grad Kidričevo

Leta 1870 je grof Schondorf, turniški gospod, sredi gozdov na Dravskem polju sezidal graščino Starstall. Merila je 331 ha, od tega je bilo 152 ha gozdov. Lastnik je bil zelo uspešen ovčerejec, prav tako pa je želel izboljšati rodovitnost polj. Posestvo je bilo zato zelo privlačno za vse, ki so želeli delati in si s tem omogočiti naselitev v kraju.

Leta 1896 je celotno posestvo Schondorf z gradom kupil Franc pl. Hellin, ki je med prvo svetovno vojno dal svojo zemljo v najem za gradnjo bolnišnic, namenjenih vojnim ujetnikom.

Strniško graščino in posestvo je leta 1919 kupil ptujski trgovec Franc Čuček, ki je bil velik proizvajalec šampanjca in ustanovitelj več manjših podjetij. Po končani drugi svetovni vojni je bilo celotno poslopje predano Kmetijskemu kombinatu Ptuj.⁸

Danes je dvorec Šterntal s pomočjo evropskih sredstev povsem obnovljen. Občina je imela veliko dela, saj je bilo potrebno vsem najemnikom zagotoviti ustrezna stanovanja, prav tako pa je spomeniško zaščiten objekt, kar je podaljšalo njegovo obnovo. V prostore se je preselila občinska uprava, dvorec pa je namenjen tudi vsem večjim kulturnim dogodkom, kot so poroke, razstave in sprejemi.

---

⁸ Osnova šola Borisa Kidriča Kidričevo (1994). Možnost turizma v Kidričevem. Raziskovalna naloga. Kidričevo: Osnovna šola Kidričevo, str. 8–9

Grad Ravno polje

Ebensfeld je ime gradu, katerega bi naj tako poimenovali prav zaradi lege. Prvič smo za njega slišali leta 1586, ko je bil v lasti grofov Stubenberg. Grofje so grad Ravno polje povezali s posestvom Šentjanž ter ga tako povečali. Prav tako so bili lastniki Vurberka.

Leta 1630 je lastnik gradu postal Janez Jakob grof Kočevski. Ta je svoje premoženje napisal na ženo Marijo Manrik grofico Tannhausen, ki je nazaj pridobila pravico do deželskega sodišča.⁹

Naslednji lastnik gosposčine je bil grof Monte Don Georgio Manriede, ki jo je prodal Hansu Christianu baronu Gallerju. Baron je bil leta 1659 že lastnik Ravnega polja in imetja Šentjanž. Iz zapisov je znano, da je dal porušiti Šentjanž in iz materiala leta 1670 dal sezidati novo podobo gradu Ravno polje. Kot je iz zapisov znano, je nekoliko kasneje postal lastnik Ravnega polja grof Jurij Erazem Tattenbach, katerega so zaradi zarote obsodili in obglavili. Za njim je postal lastnik grof Anton Sauer. Leta 1740 je gosposčino podedoval Kajetan grof Sauer.

Posest je od leta 1802 do 1932 menjalo enajst lastnikov. Med njimi so bili grofje, knezi, župan, notar, veleposestniki itd. Leta 1932 je zaradi reforme posestvo izgubilo ogromno zemljišč, en del pa je za odpravnino dobil računovodja Josip Muzek. Po njegovi smrti sta posestvo dobila njegova hči in sin.¹⁰

Danes o mogočnem dvorcu sredi Ravnega polja ni ne duha ne sluha. Pogled nanj je katastrofalen, domačini pa so zgroženi, da je postal središče druženja narkomanov. Nad dogajanjem je razočarana tudi občina, ki pa na žalost ne more narediti ničesar, saj grad ni v njeni lasti.

---

⁹ Univerza v Mariboru in zgodovinsko društvo v Mariboru (2004). Časopis za zgodovino in narodopisje: Maribor, str. 45–46

¹⁰ Univerza v Mariboru in zgodovinsko društvo v Mariboru (2004). Časopis za zgodovino in narodopisje: Maribor, str. 46–48

Vojaško pokopališče s kapelico

O pokopališču, nastalem na teritoriju Gerečje vasi, lahko govorimo od leta 1915. General Karl Huller Edlen von Hullendried je dal postaviti pokopališče s kapelico vsem umrlim v strniških rezervnih bolnišnicah. Pokopališče je imelo obliko nepravilnega pravokotnika in je bilo oddaljeno od železnice približno 15 minut vožnje z vozom. Okrog pokopališča je bilo zidano obzidje ter dva vhoda; glavni, ki je bil izdelan v baročnem slogu in je imel dvokrilna železna vrata, nad katerimi je bil križ Marije Terezije z lovorovim vencem, ter stranski, ki je bil enako oblikovan, vendar manjši. Pokopališče je bilo razdeljeno na pet delov. Svoje mesto so skupaj imeli muslimani, nato ruski vojni ujetniki, Italijani ter Srbi. Vse ostalo je bilo namenjeno pokopu kristjanov. Prav tako je imela vsaka narodnost svojo obliko grobov. Vsi grobovi so imeli napisane osnovne podatke umrlega ter v sredini posejane rože.¹¹

Eno do dve leti po nastanku pokopališča so zgradili še baročno vojaško kapelico. Narejena je iz treh delov, streho so naredili iz rdeče opeke, na koncu kupole pa se je že od daleč videlo visok križ. Glavni arhitekt je bil Ludwig Lepusch-nitz, sodelovali pa so slikarji, kamnoseki, mizarji, itd. Na koncu kapele so naredili polkrožni prostor, ki je bil namenjen za zakristijo. V prostoru je bila miza s predaloma in dva stola, mašna oblačila in vsi dodatki za obred. Pred zakristijo je stal oltar, ki je bil zidan iz opeke ter prekrit z marmorno ploščo.¹²

Kapelica, obdana s cvetličnim parkom in gozdom, je danes spomeniško zaščitena stavba. Zraven kapelice s pokopališčem stoji domača cerkev, ki so jo začeli graditi leta 1982.¹³

---

¹¹ Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina Kidričevo, str. 149–151

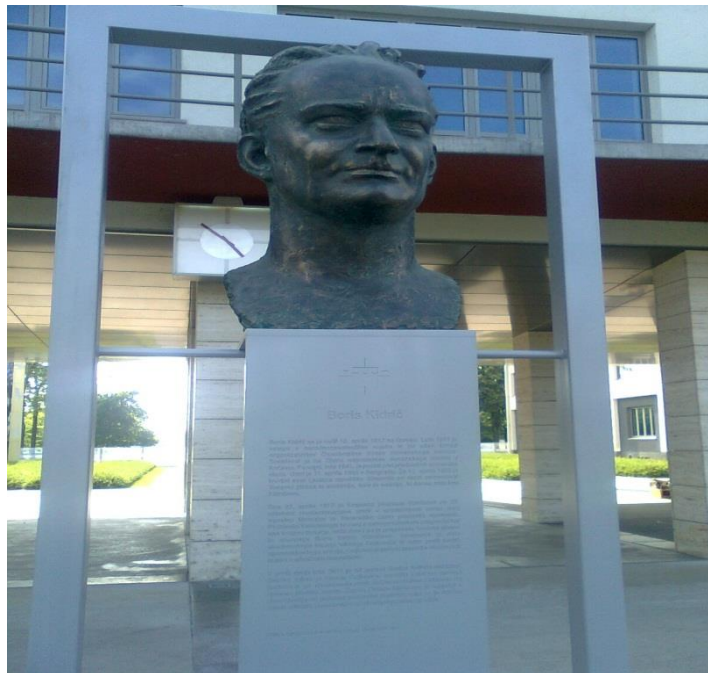
¹² Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina Kidričevo, str. 151–153

¹³ <http://splet-stari.fnm.uni-mb.si/mojaslo/predstavitve/predstavitve/kidricevo/zgodovina.html>, pridobljeno dne 7. 12. 2015

Spomenik Borisa Kidriča

Boris Kidrič se je rodil leta 1912 na Dunaju. Njegov oče je bil slovenski liberalni intelektualec in zgodovinar France Kidrič. Šolal se je na oddelku za kemijo na Ljubljanski univerzi. Leta 1941 je sodeloval pri ustanovitvi Osvobodilne fronte, aktiven je bil tudi na področju gospodarstva, kjer se je zavzemal za čim hitrejšo industrializacijo dežele, izgradnjo tovarn in energetskih objektov ter za kmetijstvo. Leta 1953 se je njegovo zdravstveno stanje zelo poslabšalo in je še istega leta v Beogradu umrl.¹⁴

Danes se kraj Kidričevo imenuje prav po Borisu Kidriču. Njegov spomenik je mnogo let stal v središču Kidričevega, vendar je pred štirimi leti nekdo odstranil bronasto glavo in je ostal le podstavek s spremno skulpturo. Družba Talum je kiparju Gojkoviču naročila izdelavo novega portreta, ki danes stoji pred njihovo upravno zgradbo.

Slika 3: Kip Borisa Kidriča pred tovarno Talum v Kidričevem

Viri: <https://sterntal.wordpress.com/2011/05/20/kip-borisa-kidrica-ponovno-v-kidricevem-vendar%E2%80%A6/>, pridobljeno dne 10. 2. 2016

¹⁴ <http://splet-stari.fnm.uni-mb.si/mojaslo/predstavitve/predstavitve/kidricevo/zgodovina.html>, pridobljeno dne 10. 12. 2015

Talum

Gradnja tovarne glinice in aluminija je trajala med letoma 1942 ter 1954. Gradnjo je vodilo nemško podjetje Vereinigte Aluminiumwerke, pod vodstvom prokurista družbe Otta Freyberga. Okolje je bilo zaradi bližine železnice, komunalne opremljenosti ter ravninskega območja nadvse primerno za gradnjo večjega kompleksa.¹⁵

Leta 1947 je potek gradnje prišel pogledat sam Josip Broz Tito. Na žalost pa je leto po obisku gradnja zaradi gospodarske blokade zastala. V tistem času se je začelo razvijati oz. graditi naselje okoli tovarne. Po dveh letih kriznega obdobja so nadaljevali z gradnjo tovarne in jo leta 1954 tudi uradno odprli.¹⁶

V obdobju med letoma 1954 in 1970 so v tovarni uvedli avtomatsko upravljanje proizvodnega procesa, obratovati pa je začela tudi tovarna anodne mase. Tovarno je v tem času ponovno obiskal Josip Broz Tito. Leta 1963 so zaključili gradnjo elektrolizne hale B in še istega leta je bila izdana prva številka mesečnika *Aluminij*.

V letih med 1970 in 2004 so tovarno zaznamovale velike in daljnosežne spremembe. Ena izmed teh sprememb je bila pridobitev nove livarne, velik dosežek v proizvodnih procesih pa je bil tudi prehod na uporabo zemeljskega plina, ki je nadomestil mazut v pečeh. Tovarna se je v letu 1992 lotila ozelenitve odlagališča rdečega blata, katero je nastalo pri proizvodnji glinice. Prav tako so istega leta tovarno preimenovali v TALUM in dodali moto »Lahkota prihodnosti«.¹⁷

---

¹⁵ Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina Kidričevo, str. 210

¹⁶ Ciglenički Marjeta (2014). TALUM : 1954-2014 : v zadnjem desetletju 2004-2014: Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija, str. 5

¹⁷ Ciglenički Marjeta (2014). TALUM: 1954-2014 : v zadnjem desetletju 2004-2014: Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija, str. 5–6

V letu 2004 so v Talumu dosegli rekordno proizvodnjo, saj je bilo proizvedenih 120.666 ton primarnega aluminija. Dve leti kasneje je bil ulit prvi ulitek na gravitacijskem livnem stroju v delovni enoti Ulitki, ki velja tudi za začetek obratovanje DE Ulitki.

Takratni predsednik Uprave Taluma, mag. Danilo Toplak, je istega leta prejel nagrado Gospodarske zbornice Slovenije, saj je več kot dvajset let delal v tovarni in se trudil za najboljše dosežke v gospodarstvu.¹⁸

Leta 2007 se je zaprla edina hala, ki še ni imela čistilne naprave. Vsi zaposleni so dobili nova delovna mesta znotraj tovarne. Zaradi zaprtja hale B je naslednje leto tovarna pridobila okoljevarstveno dovoljenje, kar je dokazovalo, da družba Talum uporablja najboljše tehnike in dela po vseh predpisih in standardih.¹⁹

Na žalost pa je tovarna leta 2009 doživela gospodarsko krizo. Zaradi ukvarjanja s panogami, ki so v svetovnem merilu imele največji upad, je tovarna doživela največji »zlom« v zgodovini. Zmanjšati so morali proizvodnjo elektroliznega aluminija, znižati obratovalni tok in uvesti prehod na 36-urni delovni čas.²⁰

Leta 2011 so ponovno s polno močjo zagnali elektrolizne peči v hali C. Od takrat s pomočjo najboljših strokovnjakov delajo vse peči v tovarni. S ponovnim zagonom so si zadali tudi nove vrednote, po katerih naj bi zaposleni živeli in delali. Po reorganizaciji družbe in vseh uspelih projektih je po 27 letih predčasno odstopil mag. Danilo Toplak, predsednik uprave družbe Talum pa je postal Marko Drobnič.²¹

---

¹⁸ Ciglenički Marjeta (2014). TALUM: 1954-2014: v zadnjem desetletju 2004-2014: Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija, str. 10

¹⁹ <http://www.talum.si/zgodovina/2001-2005>, pridobljeno dne 10. 12. 2015

²⁰ Ciglenički Marjeta (2014). TALUM: 1954-2014: v zadnjem desetletju 2004-2014: Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija, str. 14

²¹ Ciglenički Marjeta (2014). TALUM: 1954-2014: v zadnjem desetletju 2004-2014: Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija, str. 18

Časi, ko so ljudje živeli s tovarno, so mimo. Nekoč je tovarna imela veliko večji vpliv, saj so ljudje, ki so tam delali, imeli ugodno in lepo življenje. Takratna plača je bila nekoliko višja od slovenskega povprečja, tako da so ljudje lahko gradili, prav tako pa je bilo ustvarjenih veliko samostojnih podjetij, ki so delovala pod okriljem tovarne. Prav zaradi tega in vseh ostalih pozitivnih možnosti so ljudje imeli tovarno za svojo.²²

Današnje razmere so nekoliko drugačne, predvsem zaradi krize izpred nekaj let. Ljudje so bili razočarani nad stanjem ter predvsem v negotovosti, saj niso vedeli koliko časa bo trajalo takšno stanje in če bodo sploh obdržali službe. Vladalo je zelo kaotično stanje, ki pa se je v zadnjih letih precej izboljšalo. Ljudje so obdržali službe, prav tako pa se je ponovno začelo ogromno vlagati v razvoj in napredek.

Talum je ponos kraja, sploh sedaj, ko je skupaj z občino zgradil veliko športno dvorano in ponovno odprl restavracijo Pan, s katero je vrnil dogajanje v središče Kidričevega.

Slika 4: Upravna zgradba skupine Talum

Vir: http://talum-castings.si/o_nas/stik_z_nami/, pridobljeno dne 10. 12. 2015

²² <https://sterntal.wordpress.com/?s=talum>, pridobljeno dne 10. 12. 2015

2.4 Kulturno in športno dogajanje v Kidričevem

DPD Svoboda Kidričevo

Leta 1953 je bilo ustanovljeno Delavsko prosvetno društvo Svoboda Kidričevo. Vse dejavnosti so se v večini odvijale v knjižnici DPD Svoboda Kidričevo, ki je nekoč bila po številu knjig, številu izposoje in strokovnem vodenju takoj za ptujsko knjižnico.

V okviru DPD Svoboda Kidričevo je v šestdesetih in sedemdesetih letih uspešno delovala folklorna skupina, ki ni bila znana samo v svojem kraju, ampak tudi širše. Krajši čas sta delovali tudi dramska ter lutkovna sekcija, ki sta bili zelo uspešni. Prav tako je delovala tamburaška sekcija, godba na pihala in pevci pa so prešli pod okrilje TGA Kidričevo, danes Talum-a. Društvo je bilo zelo aktivno do leta 1975, kasneje pa je za nekoliko časa zamrlo.

Deset let nazaj je društvo ponovno postalo zelo aktivno, saj je dobilo novo vodstvo in je posodobilo svoje dejavnosti. Zaživele so tudi posamezne sekcije: knjižnična dejavnost, literarna in likovna sekcija, ustvarjalne delavnice za otroke in odrasle ter ljudske pevke.²³

Pihalni orkester Talum Kidričevo

Leta 1948 so se delavci v takratni tovarni, ki je bila v izgradnji, odločili, da bodo ustanovili glasbeno skupino. Del svojih plač so namenili za nakup instrumentov in začeli z vajami. Orkester je skozi leta dobival odlična priznanja, kar je botrovalo ustanovitvi glasbene šole v orkestru in s tem pridobivanju mlajše populacije. Danes v orkestru sodeluje 55 članov, od tega večina mladih. Vodja pihalnega orkestra je Stefan Garkov, akademski glasbeni dirigent.²⁴

---

²³ ²¹Majda Klemenčič Vodušek (2008). 60 let DPD Svoboda Kidričevo. Kidričevo: DPD Svoboda Kidričevo

²⁴ <http://www.talum.si/tradicija/pihalni-orkester>, pridobljeno dne 10. 12. 2015

Prostovoljno gasilsko društvo Talum Kidričevo

Prostovoljno gasilsko društvo Talum Kidričevo je bilo ustanovljeno leta 1947, predvsem zaradi požarov na območju tovarne. Vse od začetka ustanovitve je društvo vabilo k sodelovanju nove člane, ki so pridobili osnovno znanje v vajeniških šolah. V veliko pomoč je bila tovarna, saj je poskrbela za nakup opreme, društvo pa je vse do danes ostalo najboljše opremljeno na širšem območju Spodnjega Podravja.²⁵

V Kidričevem je zaposlena tudi skupina profesionalnih gasilcev, ki skrbijo za protipožarno varnost Taluma. Delujejo pod okriljem Talumove hčerinske družbe Vargasal, ki se ukvarja s fizičnim varovanjem objektov in njihovo požarno varnostjo. Gasilci so leta 2004 dobili nove prostore z garažo, garderobo, delavnico in shrambo za orodje.²⁶

Nogometni klub Aluminij

Nogometni klub Aluminij se omenja od leta 1956 dalje. Klub od začetka ustanovitve deluje neprekinjeno, saj je bilo zaradi finančne podpore vedno zagotovljeno število dobrih in usposobljenih trenerjev. Prav zato so klubska moštva redno sodelovala na ligaških tekmovanjih, kjer so vedno dosegala odlične rezultate. Zaradi večjih uspehov in velikega števila vpisanih so poskrbeli tudi za povečanje igralnih površin. Aluminij ima danes na razpolago štiri igrišča z naravno travo, veliko in malo igrišče z umetno travo, ograjeno igrišče z mivko ter dodatne površine za vadbo.

Nogomet je v Kidričevem prav zaradi tega kluba zelo priljubljen šport. Trenutno je v proces vadbe vključenih okrog 240 igralcev od 6. leta starosti, pa vse do članskega moštva. Vse igralce trenira okrog 12 trenerjev, ki se redno udeležujejo vseh usposabljanj.²⁷

---

²⁵ Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina str. 297–298

²⁶ <http://www.talum.si/tradicija/gasilsko-dru%C5%A1tvo>, pridobljeno dne 10. 12. 2015

²⁷ Murko J., Frank Z., Kolar N., Hernja Masten M., Štajnbaher S., Toplak D., in Urih D (2010). Zbornik občine Kidričevo. Kidričevo: Občina str. 322–323

3 RAZVOJ ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM

V naslednjih podpoglavjih bosta predstavljena zgodovinski razvoj šolstva in zakonodaja na slovenskem. Izpostavljeni bodo prvi začetki, kriza med svetovnima vojnoma in šolstvo v samostojni Sloveniji.

3.1 Izobraževalna vloga samostanov in vpliv cerkve

Samostani, ki so imeli pri pokristjanjevanju Slovencev najpomembnejšo vlogo, so bili najstarejša misijonska, kulturna in izobraževalna središča. V njih je nastal najstarejši tip šole, t. i. samostanska šola. Zraven redovniških poklicev so izobraževali tudi za druge namene. Samostani so ponujali minimalno elementarno šolsko znanje, ki je bilo potrebno za versko vzgojo in petje pri obredih.

Na območju današnje Republike Slovenije so samostani nastajali od 12. stoletja naprej. Več stoletij so na izoblikovanje slovenskega značaja vplivali benediktinci, cistercijani, kartuzijani, križarji, minoriti, frančiškani in vrsta drugih redov. Vsi naštetih so bili izredno dejavni na vzgojno-izobraževalnem področju. Po ukinitvi samostanov je ob pomoči delujočih redov in zapuščenega premoženja od druge polovice 18. stoletja vodilno vlogo v izobraževalni sferi prevzela absolutistična država. Vpliv cerkve je bil zraven razširjenosti samostanov in delovanja samostanskih redov na slovenskem prostoru izredno velik, posebej pri izobraževanju.

Duhovnike so šteli med izredno izobražene in pismene ljudi, ki jih v srednjem veku ni bilo veliko. Izobraževanje v srednjem veku ima izrazito podobo, ki jo je diktirala cerkvenopravna ureditev. Nastanku, obsegu in zahtevnosti teh šol lahko pripišemo versko naravo. Vsaka cerkvena ustanova je v prvi vrsti ciljala na lastne izobraževalne potrebe.²⁸

---

²⁸ A. Šverc (2007). Slovensko šolstvo včeraj, danes, jutri. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, str.19–2

Jezik v šolah je bil latinščina, saj so bili s tem jezikom povezani tudi verski obredi in znanje do tedaj odkritega sveta. Kasneje so se med razvojem mest razvile mestne šole, ki so poučevale več praktičnih stvari in niso bile osredotočene samo na vero. Župnijske šole niso delovale neprekinjeno, saj se je bila širitev vere krajevno odvisna tako v središčih, kot na podeželju. Osnovnošolskega znanja pa ni bilo moč pridobiti samo v župnijskih in mestnih šolah, saj so bile ustanovljene t. i. zasebne šole. Praviloma so jih izvajali ljudje iz cerkvenih vrst, potekale pa so na gradovih in v posebnih mestnih stavbah. V srednjem veku je bilo šolanje omejeno. Privoščili so si ga lahko samo določeni posamezniki, kar pa je bilo določeno s potrebami. Te so bile izredno male (mala pismenost). Če povzamemo, se je z izobraževanjem utrjevala verska vzgoja, ki je kazala na pridih krščanskega vzgojno-izobraževalnega ideala.

3.2 Protestantno šolstvo ter prva slovenska knjiga

Reformno gibanje, s katerim je začel Martin Luther, je doseglo tudi slovensko ozemlje. Na začetku je bilo namenjeno samo meščanskemu in plemiškemu sloju, s časom pa se je razširilo na vse sloje prebivalstva. Bistvo reforme je bilo širjenje nove vere, katere temelj je bila Biblija. Možnost širjenja je bila s pomočjo izobraževanja, zato so bile vedno večje potrebe po novih šolah in učiteljih. Ker je bil namen širjenje vere v materinem jeziku, je na našem ozemlju nastal problem, saj slovenski jezik še ni bil knjižni jezik. Zato je verski reformator in prvi slovenski pisec Primož Trubar natisnil prvi slovenski knjigi: Abecednik in Katekizem. Nekoliko kasneje, leta 1584, je Jurij Dalmatin v slovenski jezik prevedel celotno Biblijo, eden izmed večjih protestantov, Adam Bohorič, pa je izdal prvo slovensko slovnico. Šolstvo se je zaradi vseh teh dejavnikov zelo hitro širilo. V vsaki protestantski šoli so uporabljali Katekizem Sebastijana Krelja, Začetnico Adama Bohoriča in razne pesmarice.²⁹

²⁹ Stane Okoliš(2009). Zgodovina šolstva na Slovenskem. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 19–24

3.3 Od revolucije leta 1848 do propada Avstro-Ogrske

Spomladi leta 1848 je prišlo do revolucije, ki je segla na vsa področja. Spremenil se je tudi položaj državljana v šolskem sistemu, saj je dolgotrajno prizadevanje pedagogov za preoblikovanje šolstva prineslo konkretne rezultate. Četudi se nove ideje in načrti niso takoj obnesli, so močno vplivali na kasnejši razvoj celotnega šolstva v monarhiji. Komisija za pripravo načrta o reorganizaciji šolstva je sredi leta 1848 pripravila Osnutek temeljnih načel javnega pouka v šoli. Bistvo je bila sprememba v elementarni šoli, saj so zraven verouka, pisanja, branja in računanja dobili veljavo tudi drugi predmeti. Večina načrtov je zaradi močnega odpora med prebivalstvom propadlo, so pa jih uspeli uresničiti v srednjih in visokih šolah.³⁰

Leta 1860 je zaradi zloma absolutizma v Avstriji prišlo do bolj sproščenega političnega življenja. Prišlo je do liberalnih reform osnovnega šolstva leta 1869. Šole so postale državne in deželne ustanove, učitelje pa so plačevale dežele. Prav tako se je uveljavilo osemletno obvezno osnovo šolanje. To obdobje je bilo velik mejnik v osnovnošolskem izobraževanju.³¹

3.4 Šolstvo v stari Jugoslavije

Avstro-Ogrska je leta 1918 razpadla in nastala je nova Država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta država je pomenila velik napredek za Slovence, predvsem zaradi nevarnosti ponemčevanja.

Leta 1929 je nastal nov šolski zakon, ki je uvedel splošno in obvezno osemletno osnovno šolo, kar za Slovenijo ni bila novost, za preostale predele pa. Novost je bila uvedba skupnega pouka za dečke in deklice,

---

³⁰ Stane Okoliš(2009). Zgodovina šolstva na Slovenskem. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 66–69

³¹ Ciperle Jože (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 60–61

zakon pa je prepovedal telesno kazen. Učenci so morali obiskovati šolo do dopolnjenega štirinajstega leta. K osnovnemu šolstvu je po novem sodil tudi otroški vrtec.³²

3.5 Šolstvo v obdobju druge svetovne ter Partizansko šolstvo

Leta 1941 je Hitler v samo šestih dneh zasedel Slovenijo. Razdelil jo je na dve ločeni enoti, slovensko Štajersko in Gorenjsko. Njegov cilj je bil ponemčiti obe deželici ter ju priključiti k nemškemu rajhu. Velik pomen je pripisoval tudi nemškemu šolstvu. Takoj je ukinil vse slovenske šole in izgnal ogromno slovenskih učiteljev ter začel odpirati nemške šole. Strogo je prepovedal slovensko govorico, dal odstraniti vse slovenske napise na šolah ter prepovedal uporabo slovenskih žigov, obrazcev in slovenskih imen krajev in šol.³³

Narodnoosvobodilno gibanje je zgodaj začelo ovirati Hitlerjevo delo ter ga leta 1944 tudi uničilo. Začelo je ustanavljati svoje »partizanske« slovenske šole, v katere je bilo priključenih na tisoče slovenskih otrok. Partizansko šolstvo je nastalo kot odgovor na okupatorsko raznarodovalno šolstvo. Sprejelo je številne ukrepe za dvig organizacije ter strokovnega znanja partizanskega šolstva. Izdelali so učni načrt in imenovali okrožne šolske nadzornike osnovnih šol. V šole so uvedli tudi znani pozdrav »smrt fašizmu, svoboda narodu« ter namenili posebno skrb pouku slovenskega jezika.³⁴

---

³² Ciperle Jože (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 69–70

³³ Ciperle Jože (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 77–80

³⁴ Ciperle Jože (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 84–89

Slika 5: Napis na zidu v Splitu leta 1943

Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/Death_to_fascism,_freedom_to_the_people,
 pridobljeno dne 9. 4. 2016

3.6 Obdobje šolstva po letu 1945

Osvoboditev leta 1945 je pomenila velik napredek na vseh področjih šolskega delovanja. Ločila se je cerkev od države, verouk je ostal šolski predmet, ampak neobvezen. Ukinili so meščanske šole in odpirali nižje gimnazije. V letu 1950 so uvedli osemletno šolsko obveznost, katero so obiskovali učenci od sedmega do petnajstega leta starosti. Največja prelomnica povojnega šolstva pa je bila reforma iz leta 1958. Bistvo sta bila dva zakona in sicer uvodni in splošni zakon. Splošni zakon o šolstvu je uzakonil osemletno osnovno šolo, medtem ko je uvodni zakon obsegal predpise o osnovnih šolah, fakultetah, visokih šolah...³⁵

³⁵ Ciperle Jože (1987). Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str. 95–98

3.7 Šolstvo v Sloveniji danes

25. junija 1991 je Slovenija na plebiscitu razglasila svojo polno samostojnost. V šolstvu so se začele odvijati nove reforme na področju izobraževanja otrok, mladine in odraslih. Začel je veljati koncept »vseživljenjskega učenja in izobraževanja«.

Zraven formalnih oblik učenja so se oblikovale tudi neformalne oblike izobraževanja, znotraj posameznih institucij. V šolstvu je prišlo do velikih strukturnih reform. Osnovno izobraževanje je prešlo iz osemletne v devetletno osnovno šolo in s tem razvijalo sodobnejšo in humanejšo institucijo.³⁶

Velike spremembe pa je v slovensko šolstvo prinesla uvedba devetletke, saj naj bi devetletno šolanje zmanjšalo časovni pritisk in obremenitev učencev in dvignilo izobrazbeno raven prebivalstva. Učenci tako začnejo s šolo hitreje, pri šestih letih, saj bi se naj tako lahko primerjali z ostalimi razvitimi državami. V prvem razredu imajo tudi dodatno učiteljico za dodatno pomoč. Uvajanje devetletke je tako ena izmed reform, s katerimi se želimo približati Evropi in njenim šolskim sistemom.³⁷

---

³⁶ Stane Okoliš(2009). Zgodovina šolstva na Slovenskem. Ljubljana: Slovenski šolski muzej, str.129–131

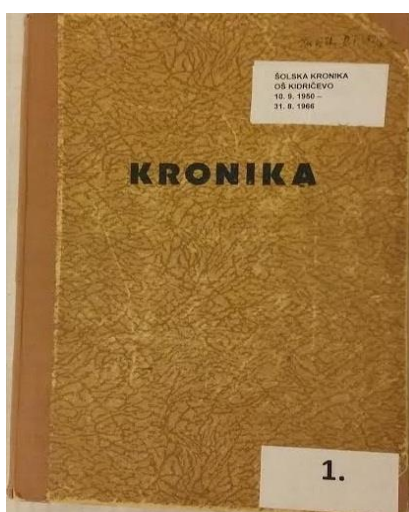
³⁷ Kosi Pia (2004). Spreminjajoča se osnovna šola-uvajanje devetletke. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, str. 23–24

4 ZGODOVINA OSNOVNEGA ŠOLSTVA V KIDRIČEVEM

Šolska kronika je bila poglavitni vir pri pisanju te diplomske naloge. Celotno obdobje je razdeljeno na štiri kronike osnovne šole Kidričevo in na pet kronik podružnične šole Lovrenc. Berljivost je zaradi ročne pisave, različnega nabora nalivnih peres in obrabljenosti otežena. Zlasti v zadnjih letih manjkajo podatki za določena šolska leta.

Prebiranje listin iz arhiva služi predvsem za podrobno razlago dela učiteljev v takratnem času, spoznavanju, kako so učenci nekoč preživljali svoje šolske dni ter raziskovanju o številnih dejavnostih in dogodkih, ki so se izvajali. Prav tako lahko razberemo, kakšne so bile podnebne razmere in gospodarsko stanje kraja.

Velik del šolske kronike obsega zgodovina šole z opisom njenega delovanja. Za vsako obdobje najdemo podatke o začetku pouka, stanju šolske zgradbe, pomembnih dogodkih in proslavah, izletih ter interesnih dejavnostih. Vanjo se beležijo tudi podatki o učencih in njihovem uspehu ter delo učiteljev in njihovo razredništvo. Najdemo tudi podatke o organizaciji šolske prehrane ter zdravstvenem stanju otrok.

Slika 6: Prva kronika osnovne šole v Kidričevem

Viri: Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950-1966

4.1 Zgodovina kraja in šole

Kraj Kidričevo oz. nekoč Strnišče se omenja že pred prvo svetovno vojno. Razdeljen je bil na levo in desno stran proge. Na levi strani je imel obrtnik Čuček obrat za izdelovanje slamnatih ovojev za steklenice. Na desni strani je bilo vojno pokopališče s kapelo, na prostoru, kjer stoji tovarna, pa je bila vojna bolnica za spolno bolne vojake. Po vojni sta bila obrat in bolnica odstranjena.

V času druge svetovne vojne je bil na tem območju samo gozd, nekaj slabih njiv in grad. Takrat so Nemci začeli z gradnjo tovarne aluminija. Delavci so prihajali na delo iz okoliških vasi, predvsem pa iz delavskega taborišča. Ljudje, ki so bili pripeljani v taborišča, so na začetku spadali pod varstvo države, kasneje pa je nastalo pravo koncentracijsko taborišče Šterntal, kjer so bili interniranci predvsem Slovenci, nekaj Francozov, Madžarov, Poljakov in Rusov. Ti ljudje so morali opravljati najtežja dela, ob tem pa so se borili s številnimi boleznimi in lakoto.³⁸

Leta 1948 je tovarna začela graditi prve stanovanjske bloke za delavce in bloke za meščanski razred. Zgradili so osem blokov, kar je pomenilo tudi začetek razvijanja bodočega industrijskega mesta Strnišče. Otroci iz Strnišča so takrat hodili v šolo na Hajdino in Lovrenc.³⁹

Leta 1950 je bila ustanovljena prva osnovna šola v Strnišču. V prvotnih načrtih je bila šola mišljena samo za prvi in drugi razred, ker pa je bilo toliko učencev, da jih niso več mogli sprejeti ne na Hajdini in ne v Lovrencu, sta se odprla še dva dodatna oddelka tretjega in četrtega razreda. Iz kronike je razvidno, da je bila Valentina Jakob imenovana za šolsko upraviteljico, prav tako pa je poučevala prvi razred.⁴⁰

---

³⁸ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

³⁹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

⁴⁰ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

4.2 Osnovna šola Kidričevo od leta 1950 do 1966

Iz arhivskega zapisa lahko razberemo, da prvi začetki šolstva v Kidričevem segajo v leto 1950. Glede na takratne razmere je bil socialni sestav večinoma delavski, le nekaj otrok je prihajalo iz kmečkega okolja. Prav tako so bile šolske razmere izredno slabe, čeprav je učiteljski kolektiv vložil ogromno truda za dobre uspehe učencev.⁴¹

4.2.1 Šolska zgradba

Prvotna šolska zgradba oziroma baraka je bila v bližini gradu. Leta 1950 se je preselila v taborišče pri pošti. Zaradi majhnih finančnih sredstev so to bili le zasilni prostori, ki jih je uredila tovarna. Za učenje sta bili namenjeni dve učilnici, v katerih je bilo 60 miz in 60 stolov. Prav tako je šola imela svojo kuhinjo, pisarno, umivalnico in dvoje stranišč. Šola je bila povsem brez učnih pripomočkov, brez primerne table in učil. Eno leto kasneje, po nenehnih prošnjah, je na pomoč pristopila tovarna. Prebelili so učilnice in strop iz lesenih plošč. Tla, ki so se udirala, so menjali z ladijskim podom. V vsako učilnico so namestili dve veliki glinasti peči in s tem izboljšali notranjost učilnic. Nekaj popravil so še uredili med počitnicami, prav tako pa so naročili dve tabli pri krajevnih obrtnih delavcih.⁴²

Leta 1953 je bilo poslopje stavbe v izredno slabem stanju. Zato je novo izvoljeni predstavnik Šolskega sveta Janžekovič podal različne predloge in premaknil zadevo z mrtve točke. Dogovoril se je, da bi šolo prestavili v samski blok, ampak se je zaradi neznanih razlogov obnova in delna gradnja zavlačevala in do tega ni prišlo. Čeprav je bilo učencev vedno več, so kljub vsemu popravili staro šolo, nekaj razredov pa prestavili v samski blok.⁴³

---

⁴¹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

⁴² Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

⁴³ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

Pogajanja so se še vedo nadaljevala, saj je šola obiskala tudi higienska inšpektorica dr. Lenačkova iz Ljubljane, ki je zaradi slabih razmer prepovedala uporabo prostorov v šolske namene. Ker pa ni bilo mogoče najti drugih, se je pouk kljub prepovedi nadaljeval. Trije oddelki prvega razreda so imeli pouk v samskem bloku v novem naselju v Kidričevem, ostali razredi so bili še vedno v taborišču.⁴⁴

Leta 1957 je podjetje Gradis začelo graditi novo šolsko poslopje, z delom pa je končalo eno leto kasneje. Šola je bila namenjena štirim razredom, ki so bili povsem na novo opremljeni in so odgovarjali sodobnim higienskimi in zdravstvenim predpisom. Vso opremo sta naročala upravitelj šole, g. Rajšter, ter predstavnica šolskega odbora, ga. Janžekovič. Šola je dobila lasten ozkotračni kinoprojektor, diaproyektor, radio, aparaturo za ozvočenje, magnetofon in opremljeno delavnico. V kletnih prostorih so opremili kuhinjo in hišnikovo stanovanje. Šola pa na žalost še ni dobila telovadnice, ampak so v ta namen uporabljali avlo, ki pa zaradi cementiranih tal ni bila najbolj primerna. Na dan otvoritve so prišli vaščani Kidričevega, učenci, učitelji in gostje. Zbrali so se pred šolo, ki je bila dogodku primerno okrašena. Pred začetkom ogleda šole je bilo nekaj govorov, nastop pionirskega in moškega pevskega zbora ter recitali. Po programu so bili vsi obiskovalci vabljeni na ogled šole in pogostitev.⁴⁵

Zaradi vedno večjega vpisa učencev so ugotovili, da je šola za takšno število učencev premajhna. Pouk so imeli vso leto v dveh izmenah, v prvem razredu je bil celo v treh. Zaradi prostorske stiske je postajalo vedno bolj jasno, da bo šola potrebno dograditi, kar se je leta 1963 tudi zgodilo. 8. maja 1963 so se pričela gradbena dela za novo šolsko stavbo. Vsa dela je prevzelo gradbeno podjetje Gradis iz Maribora. Na ta dan so učiteljice dobile pisno obvestilo, da morajo vsem učencem sporočiti, da od tega dne dalje prihajajo v šolo skozi glavna vežna vrata, saj so prehod

⁴⁴ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

⁴⁵ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

skozi garderobo zaradi del zapri. Tako se je uresničila večletna želja prebivalcev Kidričevega, da bi lahko svoje otroke vpisali v popolno osemrazredno šolo. Celotna stavba se je po načrtih ing. arh. Kaničeve povečala za šest splošnih učilnic s tremi pomožnimi učilnicami in s pomožnimi prostori. Zraven pa so zgradili tudi sodobno opremljeno telovadnico. Zaradi večjega števila učilnic so lahko obiskovali šolo tudi učenci, ki so se morali zaradi prezasedenosti voziti na Ptuj ali Hajdino.⁴⁶

Slika 7: Gradnja nove šolske zgradbe

Vir: Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950-1966

V šolskem letu 1964/65 je bilo od 1. do 4. razreda predvidenih 15 oddelkov, od 6. do 8. razreda pa 6 oddelkov in posebni oddelek za duševno zaostale otroke, kar pomeni da je bil skupno pouk omogočen za dvaindvajset oddelkov v dvanajstih učilnicah v dveh izmenah.

Razpored učnih prostorov je bil sledeč:

V prvotnem delu zgradbe so po novem imeli pouk učenci višjih razredov, torej od 5. do 8. razreda. V novem delu pa so imeli pouk nižji razredi. Na istem mestu je ostalo hišnikovo stanovanje, kurilnica, shramba za kurivo, v

---

⁴⁶ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

dozidnem delu pa prostor za tehnični pouk s foto-temnico. V novih kletnih prostorih so naredili šolsko kuhinjo z jedilnico, kolesarnico in ropotarnico. V pritličju nove stavbe je bila zbornica, soba za razgovore s starši, dve učilnici za prvi razred, na vzhodnem koncu pa sta bila prostora za administracijo in upravo šole. Ob hodniku, ki vodi v telovadnico so nastali prostori za umivalnice, garderobe in kabinet za učitelja telesne vzgoje. V nadstropju višje so bile štiri učilnice za učila in sanitarije. Stari del šole so preuredili in naredili učilnico za gospodinjski pouk ter učilnico za posebni oddelek. Svoj prostor je tukaj dobila tudi strokovna in mladinska knjižnica.

Zraven vseh čudovitih učilnic pa je bil pogled na veliko dvorano v izmeri 24 m x 12 m resnično prijeten. Telovadnica je imela sodobno opremo, ki so jo nabavili v tovarni Elan v Begunjah. Zraven vseh orodij, kot so konj z ročaji, koza, gred, švedska klop, bradlja in še mnogo drugih, so dobili tudi vdelane zidne konstrukcije za vadbo košarke in odbojke. Tla v dvorani so bila iz elastičnega parketa, na njih pa so pri razih vadbah položili 10 usnjenih blazin. Telovadnica je s svojo opremo izpolnjevala vse pogoje za sistematično in uspešno telesno vadbo.

Ker je šola pridobila nove razrede, so zaposlili tudi nove učitelje. Kolektiv šole in šolski odbor sta razpisala nova delovna mesta, na katera so se prijavili učitelji razrednega in predmetnega pouka.

V četrtek, 19. novembra 1964, je bil za Kidričevo velik dogodek, saj je bila ob 9. uri slovesna otvoritev dozidanega šolskega objekta. Zraven šolske mladine in celotnega šolskega zbora so se na otvoritvi zbrali tudi razni zastopniki, predsednica Lojzka Stropnik, podpredsednica okrajne skupščine Maribora ter mnogi vaščani.

Spored otvoritve je bil sledeč:

1. Pozdrav gostov
2. Kulturni program izvajajo pionirji

3. Govor ob otvoritvi šole
4. Otvoritev šole in odkritje spominske plošče
5. Ogled šolskih prostorov

Po ogledu je bila za povabljene v telovadnici pripravljena zakuska, kjer je bila glavna tema vseh pogovorov čudovita šola Borisa Kidriča.⁴⁷

4.2.2 Pomembni dogodki

1950/1951

- Ob zaključku šolskega leta so učenci odšli na izlet na Pohorje.

1951/1952

- Valentina Jakob je zaradi bolezni nastopila bolniški dopust. Upraviteljske posle je prevzela Pavla Gajšek.
- Ob pionirskem prazniku Novoletne jelke je takratni AFŽ naselja bogato obdaril otroke šolarje in mlajše.
- Zaradi naravne katastrofe, ki je prizadela kraje na Primorskem, so učenci zbirali denar in s tem pokazali veliko človekoljubnost.

1952/1953

- Z odlokom Sveta za prosveto in kulturo pri vladi LRS je bil uveden pouk družbene moralne vzgoje. Čeprav je bil pouk napreden, prežet z duhom časa, so novi predmet vsi z veseljem sprejeli.
- Ustanovljeno je bilo kulturno prosvetno društvo DPD Svoboda, ki je oživel veliko sekcij.

1953/1954

- V teku šolskega leta je bilo ustanovljeno Društvo prijateljev mladine, DPM, ki je s pozitivnimi ukrepi v veliki meri posegalo v življenje predšolske in šolske mladine. Za prvega predsednika DPM je bil izvoljen tov. Branko Rajšter, v nadzorni odbor pa tov. Valentina Jakob.

1954/1955

- V tem šolskem letu so učitelji uvedli kontrolno knjižico, katere

---

⁴⁷ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

namen je bila boljša povezava med šolo in domom. Vanjo so učitelji ali starši zapisovali opombe, sporočila itd.

1955/1956

- Dramatska sekcija je pripravila veseloigro »Življenje je lepo«.

1956/1957

- Društvo DPM je pionirje ob novem letu razveselilo z obiskom dedka Mraza, ki se je pripeljal v naselje s posebnim pravljičnim vlakom.

1957/1958

- Učiteljski zbor je pripravil šolsko razstavo, ki so jo obiskali starši in drugi.

1958/1959

- Ob novi šolski zgradbi so to leto dobili tudi del zemljišča, ki so ga za učno-vzgojne namene uredili v šolski vrt.

1959/1960

- Ob koncu šolskega leta so se poslovile tri tovarišice: tov. učiteljica Ela Divjak, tov. Martina Makovecki ter tov. Hedvika Novak. Vse tri so bile zelo priljubljene med starši, prav tako pa so jim bili zelo naklonjeni tudi otroci, zato so si za svoj vložen trud zaslužile priznanje in pohvale.

1960/1961

- Pod vodstvom tov. Zagorška je letalsko-modelarski krožek v delavnici nove šole v Kidričevem izdelal letalo »Aero-2«, katerega so s svečano proslavo postavili pred šolo.

1961/1962

- V soboto, 2. junija, so v šolski avli nastopili učenci Nižje glasbene šole iz Ptuja s solisti in godalnim orkestrom.
- Krajevni odbor Rdečega križa je priredil proslavo ob dnevu krvodajalcev, na kateri so nastopili tudi učenci šole.

1962/1963

- Zastopniki pionirskih čet iz posameznih oddelkov so se udeležili okrasitve grobov padlih borcev in talcev ter žrtev, ujetih v taboriščih.

1963/1964

- Oktobra je vse pretresla novica, da je v Ljubljani prerano umrl tov. dr. Jože Potrč, znanstvenik, kulturni in politični delavec ter ptujski rojak.

1964/1965

- Iz šolskega stanovanja se je z družino odselil bivši hišnik Franc Zagoršek.

1965/1966

- Učenci višjih razredov so si v Ljubljani ogledali dve tekmi za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.⁴⁸

4.2.3 Učitelji in učenci

Na osnovni šoli so bili na začetku samo trije razredi, zato so poučevali tudi trije učitelji. Prvi razred je poučevala Valentina Jakob, ki je bila imenovana tudi za šolsko upravnico. Pred tem je službovala v Prekmurju in eno leto na osnovni šoli v Ptuju. Drugi razred je poučevala Zdenka Hansel, ki je bila pred tem zaposlena v tovarni in je začela poučevati šele s tem letom. Tretji razred pa je poučeval Mirko Potočnik, ki je bil nastavljen honorarno, ker je bil upravitelj Šug-a.

Učitelji skozi vsa leta so bili:

Zdenka Hansel, Valentina Jakob, Valentina Gajšek-Širec, Pavla Gajšek, Branko Rajšter, Alojz Janžekovič, Ela Divjak, Mira Žerjav, Martina Makovecki, Adela Lipuš, Zdravka Jakob, Cvetka Kotnik, Terezija Lesjak, Hedvika Novak, Angela Sel, Dragica Škrjanec, Marjan Železnik, Kristina Krajnc, Hilda Verdenik, Neža Zidar, Nada Lesjak, Marija Frideršek, Ivanka Makoter, Erika Potočnik, Marija Turk, Branko Florjančič, Štefka Ajdnik, Jelka Rajher, Stanka Zafošnik, Silvija Weigl, Franc Dolenc, Andrej Gorše, Erika Meško, Majda Muhič in Elvira Polajžer.

---

⁴⁸ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

V spodnji tabeli je razvidna statistika učencev, ki so bili vpisani leta 1952. Razredničarka 1. razreda je bila tov. Valentina Jakob, 2. razred so dodelili tov. Pavli Gajšek, 3. razred Zdenki Hansek in 4. razred Branku Rajšterju.⁴⁹

Tabela 1: Statistika učencev v prvih štirih razredih, ki so bili vpisani v šolskem letu 1952/53

Šolsko leto od 1952 do 1953	Dečki	Deklice	Skupaj
I. Razred	15	19	34
II. Razred	15	14	29
III. Razred	15	13	28
IV. Razred	11	19	30
Skupaj	56	65	121

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950-1966)

Tabela 2: Statistika učencev v prvih štirih razredih, ki so bili vpisani v šolskem letu 1965/66

Šolsko leto od 1965 do 1966	Dečki	Deklice	Skupaj
I. razred	30	35	65
II. razred	42	34	76
III. razred	33	29	62
IV. razred	34	25	59
Skupaj	139	123	262

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966)

⁴⁹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

Tabela 3: Učenci, ki so obiskovali pouk od leta 1950

Šolsko leto od 1950 do 1966	UČENCI ŠOLE		
	Moški	Ženske	Skupaj
1950/51	45	57	102
1951/52	41	63	104
1952/53	56	65	121
1953/54	67	69	136
1954/55	91	62	153
1955/56	88	87	175
1956/57	110	121	231
1957/58	111	136	247
1958/59	131	126	257
1959/60	150	162	312
1960/61	188	198	386
1961/62	203	212	415
1962/63	208	210	409
1963/64	205	220	425
1964/65	297	305	602
1965/66	328	331	659

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966)

4.2.4 Izleti

Konec šolskega leta 1951 so učenci 3. in 4. razredov obiskali zgodovinski kraj Trakoščan na Hrvaškem. Na prošnjo pionirjev je uprava tovarne odobrila učencem brezplačen prevoz z avtobusom. Pred zaključkom šolskega leta 1952 so učenci 3. in 4. razreda obiskali Rogaško Slatino in si ogledali delo v tovarni stekla v samem kraju. 1. In 2. razred sta obiskala izletniško točko Borl.

Dve leti kasneje je DPM – Društvo prijateljev mladine, ki je bilo tudi tekom leta ustanovljeno, organiziralo letovanje pionirjev na otoku Krku, ki se ga je udeležilo 34 otrok. Letovanje so delno krili starši, delno pa DPM. Starši so bili z organizacijo in letovanjem zelo zadovoljni. V maju in juniju leta 1959 so se vsi razredi podali na izlete poučnega značaja, ki so bili kljub namenu tudi zabavni in prijetni. 1. razred se je podal na izlet na Pohorje z avtobusom, 2. razred je prav tako šel na Pohorje, ampak z vlakom in žičnico, 3. razred v Rogaško Slatino in 4. razred z avtobusom »okoli Pohorja«.

Učenci pa so imeli tudi možnost enotedenskega smučarskega tečaja v kraju Primož na Pohorju. V stavbi so imeli tečajniki udobno namestitev in dobro hrano. Tečaj je vodil strokovni učitelj telesne vzgoje Andrej Gorše. Niso pa izletov ali tečajev imeli samo učenci, tudi učitelji so se udeleževali ekskurzij. Leta 1965 so se udeležili ekskurzije v Logarsko dolino. Učiteljem iz OŠ Kidričevo so se na tem izletu pridružile tudi učiteljice iz OŠ Cirkovce.⁵⁰

4.2.5 Proslave

Skozi vsa šolska leta so učenci pridno sodelovali na vseh prireditvah. Skrbno so pripravili program za dedka Mraza, sodelovali so pri proslavi za 8. marec, na prireditvi Pionirski festival pa so aktivno pomagali s kulturnim programom. Učenci so bili aktivni v pevskem zboru, telovadnem nastopu, igrali so razne instrumente ter pripravili celovečerne mladinske igre. Vse naštetje je dokaz, da je bil program ob raznih prireditvah vedno pester in zabaven.⁵¹

---

⁵⁰ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

⁵¹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1950–1966

4.3 Osnovna šola Kidričevo od leta 1966 do 1979

4.3.1 Začetek in konec pouka

Tabela 4: Potek pouka v obdobju med letoma 1966 in 1979

Šol. Leto	Pričetek pouka	Konec pouka
1966/67	čet., 1. september	pet., 23. junij
1967/68	pon., 4. september	čet., 20. junij
1968/69	pon., 2. september	tor., 25. junij
1969/70	pon., 1. september	čet., 25. junij
1970/71	tor., 1. september	pet., 25. junij
1971/72	sre., 1. september	pet., 24. junij
1972/73	pon., 4. september	pet., 22. junij
1973/74	pon., 3. september	tor., 25. junij
1974/75	pon., 2. september	sre., 25. junij
1975/76	pon., 1. september	pet., 25. junij
1976/77	tor., 1. septembra	pet., 24. junij
1977/78	čet., 1. september	pet., 23. junij
1978/79	pet., 1. september	pet., 22. junij

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979)

Kot lahko razberemo iz tabele, se je pouk pričel 1. septembra. V primeru, da je bil 1. september na vikend, so s poukom začeli na prvi delovni dan v septembru. Začetek in konec pouka je bil datumsko usklajen, le z enim ali dvema dnevoma razlike, kar pomeni, da je pouk potekal nemoteno. Šolsko leto se je delilo na prvo in drugo polletje, vključene pa so bile tudi počitnice. Vsak torek so bile za starše organizirane govorilne ure.⁵²

⁵² Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979

4.3.2 Učenci in uspeh pri pouku

Šolsko leto 1966/67

- Pouk v tem šolskem letu se je pričel v ponedeljek, 6. 9. 1966, s skupnim zborom in razdelitvijo učencev po razredih. V šolo je bilo vpisanih 619 učencev.
- Na nižji stopnji od 1. do 4. razreda je bilo deset oddelkov, medtem ko je bilo od 4. do 8. razreda dvanajst oddelkov. Šolski uspeh ob koncu šolskega leta je bil 85,8 %, dokaj zadovoljiv.

Šolsko leto 1967/68

- Ob koncu šolskega leta je bilo 84 odličnjakov, katerim so podelili zlate značke in medalje za odličen uspeh. Vseh otrok skupaj je bilo 596, od tega je 519 učencev oz. 87,1 % izdelalo pouk, ostalih 67 učencev je razred ponavljalo. Šolski obisk je bil zelo zadovoljiv, in sicer 96 %.

Šolsko leto 1968/69

- Povprečen šolski obisk je znašal 97,4 %, učni uspeh po popravni izpiti pa je bil 89,5 %. Učenci so v le redkih primerih neopravičeno izostajali – največ izostankov je bilo zaradi bolezni. Vseh učencev skupaj je bilo 559, šolo je uspešno zaključilo 500 učencev oz. 89,5 %.

1969/70

- Učencev na šoli je v tem šolskem letu bilo 532, izdelalo pa jih je 433 oz. 81,4 %. Nekaj učencev je imelo popravi izpit, med temi jih je razred izdelalo 58.

Šolsko leto 1970/71

- Število učencev je padlo tako, da sta bila iz treh petih razredov le dva šesta razreda, ki pa sta bila po številu precej močna. Vsa višja stopnja je imela enoizmenski pouk, nižja stopnja pa ponovno menjaje tedensko dopoldan in popoldan. Vseh učencev na šoli je bilo 527, od tega razreda ni izdelalo 71 učencev. Tako je bilo ob koncu 456 učencev, ki so šli v višji razred.

Šolsko leto 1971/72

- Pouk je potekal nemoteno po šolskem koledarju. V šolskem okolišu se je število učencev neprestano manjšalo, saj je TGA investiral v izgradnjo novih stanovanj na Ptuju, ne pa v Kidričevem. To leto je šolo obiskovalo 490 učencev, od tega je bilo 250 dečkov in 240 punc. Razred je izdelalo 479 učencev ali 97,8 %.

Šolsko leto 1972/73

- Od 465 šoloobveznih otrok je bilo 227 dečkov in 238 deklic. Razred je uspešno končalo 95,5 % učencev. Obisk pouka je bil zadovoljiv.

Šolsko leto 1973/74

- Ob začetku šolskega leta so organizirali svečan sprejem prvošolčkov s pogostitvijo in sprejem v pionirsko organizacijo. Na šoli je bilo 464 učencev, od tega 218 dečkov in 246 deklic. Razreda ni izdelalo 30 učencev, kar znaša 6,4 %.

Šolsko leto 1974/75

- Med šolskim letom je veliko število učencev zbolelo za zlatenico – to bolezen so opazili na vseh šolah v občini. To šolsko leto se je šolski uspeh dvignil za 1,7 %, saj je šolo uspešno zaključilo 97,6 % otrok. Osnovna šola Borisa Kidriča Kidričevo se je s podružnično šolo Lovrenc z 99 % učnim uspehom uvrstila na 7. mesto med 22. samostojnimi šolami.

Šolsko leto 1975/76

- Na šoli je bilo 8 oddelkov na nižji stopnji, ki so delali po programu celodnevne osnovne šole, 10 oddelkov pa na višji stopnji, kateri so delali po programu poldnevne šole. Na višji stopnji je bilo 5 oddelkov podaljšanega bivanja in varstva vozačev. Vseh učencev skupaj je bilo 481, od tega 236 dečkov in 245 deklet.

Slika 8: Učenci 8. B razreda z razrednikom Florjančič Frankom
Viri: Šolska kronika 1966–1979

Šolsko leto 1976/77

- Razred je v tem šolskem letu uspešno končalo 98,3 % otrok. Vseh učencev je bilo 466, od tega 237 dečkov in 229 deklic. V ptujski občini je bila šola po uspehu na 6. mestu. Vsi negativno ocenjeni učenci so bili deležni dopolnilnega pouka v mesecu avgustu.

Šolsko leto 1977/78

- Šolsko leto se je pričelo v sredo, 1. septembra. Vpisanih je bilo 473 učencev. Skupaj je bilo od 1. do 4. razreda 176 učencev in od 4. do 8. razreda 230 učencev. Ob podeljevanju Ingoličeve bralne značke je učence obiskal pisatelj Branko Rudolf. Prav tako je skupina, ki je štela 34 učencev iz 6., 7. in 8. razreda, obiskala 10 prireditev Glasbene mladine v Mariboru (opera, gledališče, itd.). Končni uspeh učencev je bil 99,6 %, kar pomeni, da je šola končalo 576 učencev.

Šolsko leto 1978/79

- Šola je prešla na organizacijo celodnevne šole v vseh razredih. Predpogoji so bili enoizmenski pouk, telovadnica, delavnica, šolska kuhinja, ustrezna opremljenost, ustrezne kadrovske zasedbe itd. Vsi pogoji so bili zadovoljeni, zato je šola pričela s celodnevno šolo. Vseh učencev na šoli je bilo 435. Deklet je bilo 220 in dečkov 215. Razred je uspešno zaključilo 434 učencev ali 99,78 %.⁵³

⁵³ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979

Tabela 5: Učno- vzgojni uspehi 1973/1974:

Razred	Število učencev			Izdelali						Niso izdelali	
	m.	ž.	skupaj	odlično	prav	dobro	dobro	zadostno	skupaj	%	število
1. a, b	19	32	51	22	12	15	-	49	96	2	4
2. a, b	26	13	39	17	11	8	-	36	92,3	3	7,7
3. a, b	21	24	45	13	15	7	3	40	88,9	5	11,2
4. a, b	24	28	52	20	13	11	2	51	98,1	1	1,9
5. a, b, c	35	37	72	14	17	29	6	66	91,7	6	8,3
6. a, b, c	33	44	77	11	15	33	16	75	97,4	2	2,6
7. a, b	33	34	67	6	12	17	21	56	83,5	11	16,5
8. a, b	27	34	61	14	16	28	3	61	100	-	-
Skupaj	281	246	464	117	111	148	51	427	93,6	30	6,4

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979)

4.3.3 Učitelji in njihovo delo

Iz arhiva je razvidno, da so bili med poletnimi počitnicami organizirani strokovni tečaji za učitelje. Tečajev so se vedno udeleževali vsi učitelji šole. Prav tako pa je šola vsake toliko imela timski pregled pedagoškega dela. Delo vsakega učitelja so ocenili pedagoški svetovalci. Ocene in analize so bile pohvalne, saj si je celotni kolektiv prizadeval za čim boljši učno-vzgojni uspeh.

Pomembno nalogo so imeli tudi razredniki, ki so imeli največ stika s starši. Vsak mesec so organizirali skupne govorilne ure in redno obveščali starše o napredovanju otrok ter jim svetovali o uspešni pomoči učencem. Med letom so sklicali dva roditeljska sestanka, kjer so obravnavali aktualne teme. Oba roditeljska sestanka sta bila v večini dobro obiskana, kar je bilo pohvalno, saj so se starši za vzgojo otrok zanimali. Učitelji so tudi vsako leto imeli eno ali dve šolski ekskurziji, ki sta trajali en ali dva dni. So pa bile

skozi vsa šolska obdobja različne kadrovske spremembe. Predvsem zaradi porodniških dopustov, bolezni, upokojitev ali pa kakšnih drugih delovnih mest.⁵⁴

Slika 9: Delovni kolektiv centralne in podružnične šole leta 1977

Viri: Šolska kronika 1966–1979.

4.3.4 Dela na šolski zgradbi

Leta 1967 je bila končana adaptacija kletnega prostora, kjer je potekalo šolsko varstvo. Zaradi potrebe po dodatni učiteljski pomoči je sklad za šolstvo odobril sredstva in na razpisu izbral tov. Kristino Toplak. Leta 1976 je bila povečana moč električne napeljave v kuhinji, čez poletne počitnice pa prebeljena jedilnica s hodnikom in kuhinja. Eno leto kasneje je bila izvedena napeljava električnega kabla od transformatorja do šole. Izkop jarka in zasipanje so opravili učenci s prostovoljnim delom. Dokončno je bila adaptirana tudi šolska kuhinja – namestili so večnamenski stroj, lupilec za krompir ter pomivalno korito. Leta 1978 je bil v telovadnici na novo položen parket in popravljena tla, kjer je bilo potrebno. Prav tako je bil lakiran parket, prebeljena telovadnica ter obložene stene na stavbi.⁵⁵

⁵⁴ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979

⁵⁵ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979

4.3.5 Sodelovaje in tekmovanje

Učenci so ves čas aktivno sodelovali tudi na izvenšolskih prireditvah, kot je komemoracija ob Kidričevem spomeniku, prav tako so sodelovali ob Dnevu republike in ob Tovariškem prazniku. Bili so aktivni tudi v akciji PO – urejanje okolja pri obeležjih iz NOB v Njivercah in na Strmecu.

Sodelovali so na spomladanskem krosu v Kidričevem in še v mnogih drugih dejavnostih. Na šoli so bila organizirana tudi različna tekmovanja. Učenci so lahko tekmovali v različnih športnih panogah, kot so mali nogomet, odbojka, rokomet, košarka in atletika. Posamezniki so se lahko izkazali na tekmovanjih v šahu, kjer so dosegali odlične rezultate. Starejši in mlajši pionirji so zmagali na področnem tekmovanju v Hočah in se tako uvrstili na republiško prvenstvo v Kranju, kjer so mlajši pionirji postali republiški prvaki, starejši pa so dosegli 4. mesto. Velika zasluga gre učitelju Viliju Arnejčiču, ki je vodil šahovski krožek na šoli. Bilo je organizirano tudi tekmovanje »Vesele šole« med razredi in tekmovanje v matematiki za Vegovo priznanje.⁵⁶

4.4 Osnovna šola Kidričevo od leta 1979 do 1990

4.4.1 Josip Broz - Tito

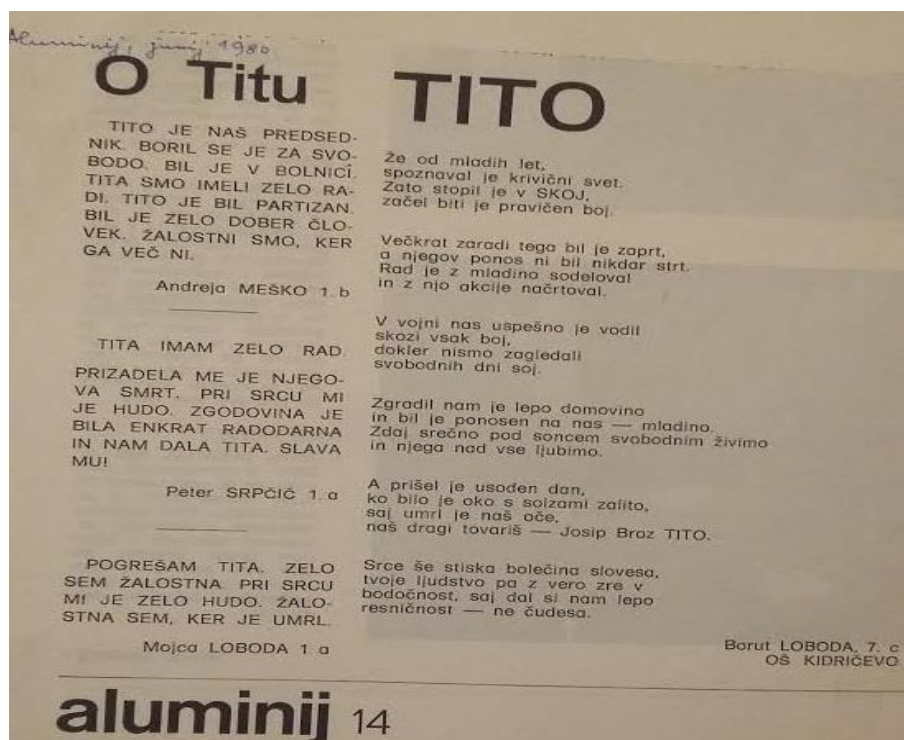
Josip Broz – Tito, jugoslovanski maršal in politik hrvaško-slovenskega rodu, je leta 1980 po težki bolezni umrl. Boleča vest o njegovi smrti je zavzela vso Jugoslavijo. V očeh vsakega Jugoslovana so nastale solze bolečine, saj Tita ni bilo več med njimi. Ves svet se je na dan pogreba, 8. maja, ob 12. uri poklonil njegovemu spominu. Vso ljudstvo Jugoslavije je z globoko bolečino spremljalo njegovo zadnjo pot in na najrazličnejše načine obljubilo, da bo hodilo po njegovi »Titovi poti – poti miru in napredka«.

Na šoli so se učitelji in učenci zahvalili na žalni svečanosti. Vpisali so se

---

⁵⁶ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1966–1979

tudi v žalno knjigo v Ptuj, učenci pa so v vseh razredih s pisnimi deli izrazili svoja občutja. Med ljudmi je zavladala nepopisna žalost. Govor tovariša ravnatelja na žalni slovesnosti, fotografski posnetki in otroški sestavki v tovarniškem glasilu so bili prikaz resnične bolečine ljudi ob izgubi Tita.⁵⁷

Slika 10: Otroški sestavki v tovarniškem glasilu o Titu
Viri: Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

4.4.2 Interesne dejavnosti

Iz kronike je razvidno, da so mentorstva in zadolžitve za različne interesne dejavnosti opravljali učitelji in zunanji sodelavci. Dejavnosti so bile razdeljene na štiri področja. Učitelji so vložili veliko energije in volje v svoje dejavnosti, kar so dokazovali tudi odlični uspehi učencev.

⁵⁷ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

Tabela 6: Interesne dejavnosti in mentorji

PODROČJE	MENTOR	INTERESNA DEJAVNOST
Kulturna dejavnost	Ivanka Srpčič, Marija Rakuša	Novinarski krožek
	Ivanka Lah, Mira Kovačič, Erika Meško	Recitacijski krožek
	Jelka Rajher	Folklorni krožek
	Marija Cestnik	Dramski krožek
	Simona Hojak - učenka	Ritmični krožek
	Irena Tušek, Irena Frčec	Likovni krožek
	Elvira Polajžer, Majda Vodušek	Pravljični krožek
	Milena Prstec	Lutkovni krožek
	Milena Prstec, Majda Muhič	Pevski zbor
	Zlatka Podvornik, Katica Soršak	Knjižničarski krožek
	Majda Muhič, Jože Vidovič	Glasbeni krožek
	Proizvodno in družbeno potrebno delo	Boris Urbančič (zunanji sodelavec)
Mihael Koltak		Foto krožek
Hilda Taciga, Katica Soršak		Ročna dela
Stanko Rihtarič (zunanji sodelavec)		Gasilski krožek
Jože Kerček (zunanji sodelavec)		Prometni krožek
Irena Frčec, Katica Soršak		Pionirska hranilnica
Branko Tonejc		Šolska zadruga

PODROČJE	MENTOR	INTERESNA DEJAVNOST
	Mihaela Planinšek	Prva pomoč
Telesno kulturne dejavnosti	Vera Teršak, Miro Prstec	Atletika
	Franc Leskovar (zunanji sodelavec)	Košarka
	Danilo Klajnšek (zunanji sodelavec)	Nogomet
	Vili Arnejčič	Šah
	Ludvik Pšajd (zunanji sodelavec)	Strelstvo
Naravoslovne dejavnosti	Marija Kovačič	Matematični krožek
	Kristina Krajnc	Varstvo narave
	Ljubica Hromiš (zunanja sodelavka)	Kemijski krožek

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990)

4.4.3 Pomoč ob vpisu v nadaljnje izobraževanje

Učenci so imeli po zaključku osnovnošolskega izobraževanja možnost nadaljevati šolanje na kateri izmed srednjih šol ali pa se zaposliti na kateri izmed delovnih organizacij. Da so se učenci lažje opredelili, katero smer želijo izbrati, so jim na šoli pripravili predstavitve različnih srednjih šol. Prav tako so imeli možnost udeležitve informativnih dni, kjer so izvedeli največ o zeleni šoli. V veliko pomoč jim je bila tudi šolska psihologinja, saj se je posvetila vsakemu učencu, ki ni bil prepričan o svoji nadaljnji poti.⁵⁸

4.4.4 Šolska prehrana

V šoli je bila organizirana prehrana za vse učence. Tako malico kot kosilo so morali plačati vsi učenci, za tiste, ki so prihajali iz socialno ogroženih družin, pa je poskrbelo socialno delo, ki je priskrbelo denar za njihovo

⁵⁸ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

prehrano. Zaradi slabših finančnih razmer družin se je za kosilo odločalo vedno manj staršev. Vodja šolske prehrane je skupaj z vodjo kuhinje in komisijo za prehrano pripravljaj jedilnike in skupaj z učitelji razvijal kulturo prehranjevanja pri učencih.

Kuharji so bili:

- Metka Erbus,
- Vera Erbus,
- Nikola Pralija.

Pomožni kuharici sta bili:

- Julijana Arnejčič,
- Slava Vindiš.⁵⁹

4.4.5 Mladinski tisk

Namen mladinskega tiska je bil vzgajati, izobraževati in brati v šoli. Zraven poučnosti, širjenja bojne morale in razkrivanja političnih dogodkov je imel tudi razvedrilno vsebino. Na šoli je bilo poskrbljeno, da je imela šolska knjižnica en izvod vsake revije. Tako so imeli učenci možnost prelistati ves tisk. Prav tako pa so učiteljice spodbujale učence k naročilu vsaj ene revije, saj so s tem otrokom širile obzorja in poglede na različno literaturo.

Vsak učenec je bil naročen na vsaj en mladinski tisk:

- Ciciban,
- Kurirček,
- Pionirski list.⁶⁰

---

⁵⁹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

⁶⁰ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

4.5 Šola Kidričevo v samostojni Sloveniji

Slika 11: Osnovna šola Kidričevo

Viri: <http://www.os-kidricevo.si/>, pridobljeno dne 18.3.2016

4.5.1 Organizacija pouka

V letu 1991/92 je ustava Republike Slovenije določila, da se šola financira z javnimi sredstvi in tako postane javni zavod. Zato je bilo to leto prelomno v življenju in ustvarjanju osnovnih šol nove države Slovenije. Pouk poteka po predpisanih učnih načrtih, učenci so vključeni v projekt opisnega ocenjevanja. Učenci s poukom pričnejo ob 8.15. Časovni raspored ur je že nekaj let enak. Malica je ob 9.00, kosilo ali popoldanska malica pa ob 12.30. Na šoli se učenci pred poukom ali po njem vključujejo v dodaten ali dopolnilni pouk, interesne dejavnosti itd. Učenci imajo možnost jutranjega varstva, ki ga izvajajo razredničarke ali podaljšanega bivanja, kjer so vključeni občasno, nekateri pa le do prihoda šolskega avtobusa.

Šolski red je ostal nespremenjen. Šolsko leto je razdeljeno na dve redovalni obdobji. Število ocen pri posameznih predmetih v šolskem letu je najmanj 6 (v vsakem redovalnem obdobju najmanj 3), če pa je predmet na urniku le enkrat tedensko, pa zadostujejo 3 ocene v celem šolskem letu.

Pri predmetih TJA, SLO, MAT poteka nivojski pouk.⁶¹

---

⁶¹ Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1990–2000

4.5.2 Uvedba devetletke

Zaradi kompletne kadrovske, vsebinske in organizacijske prenove šole z uvedbo devetletke so se učitelji na šoli že dalj časa redno pripravljali in timsko načrtovali delo v oddelkih. Prav tako so se udeleževali vseh seminarjev in izobraževanj o devetletni osnovni šoli. Prvi sestanek za starše je bil sklican 23. 4. 1998 z gospo Zdenko Holc, vodjo sveta staršev, ter ravnateljem šole Brankom Tonejcem. Želela sta predstaviti projekt devetletne osnovne šole. Osnovna šola Kidričevo je s poskusnim uvajanjem devetletke začela leta 2003.⁶²

4.5.3 Učitelji, ki trenutno poučujejo na šoli⁶²

Tabela 7: Seznam učiteljev, ki poučujejo na šoli

Ime in priimek	Predmet
Alenka Mohorič	razredni pouk
Milena Lutarič	razredni pouk
Irena Škrabl	razredni pouk
Alenka Brumen	razredni pouk
Matejka Šoštar	razredni pouk
Klarica Krajgar	razredni pouk
Sonja Stepanov	razredni pouk
Alenka Emeršič	razredni pouk
Klara Vindiš Pušnik	razredni pouk
Breda Križan	razredni pouk
Senjka Jazbec	razredni pouk
Andreja Emeršič	razredni pouk
Tamara Mlakar	razredni pouk
Marjeta Sušec	razredni pouk
Metka Gumilar	razredni pouk

⁶² Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990

Ime in priimek	Predmet
Irena Travnikar	razredni pouk
Milena Prstec	razredni pouk
Maja Kovač	razredni pouk
Ankica Pikula	angleški jezik
Liljana Krošla	glasbena vzgoja, glasbena umetnost
Polona Fajt	zdrav življenjski slog
Sonja Lenarčič	slovenščina
Marija Kovačič	matematika/Fizika
Nataša Brodnjak	matematika/multimedija, računalniška omrežja
Mateja Kamenšek	matematika/multimedija, računalniška omrežja
Jasna Medved	slovenščina/ knjižnična dejavnost
Jana Jerenec	zgodovina/angleščina
Tomaž Klajdarič	angleščina/nemščina
Maja Kovač	OPB
Deborah Krtalič	angleščina/nemščina
Romana Lepoša	geografija, domovinska in državljanska kultura in etika
Lidija Horvat	slovenščina/knjižnična dejavnost
Andrej Kodela	tehnika in tehnologija, fizika, naravoslovje, /robotika v tehniki, obdelava gradiva les
Sonja Liber Kazimir	šport/šport za zdravje, šport za sprostitev, izbrani šport
Aleksandra Vidovič	likovna umetnost, gospodinjstvo, /likovno snovanje
Valerija Krivec	kemija/poskusi v kemiji
Mojca Valentin	računalnikar – organizator informacijskih dejavnosti
Ivan Kojc	računalnikar

(Šolska kronika Osnovne šole Kidričevo 1970–1990)

4.5.4 Prireditve ob kulturnih dnevih

Učenci skozi leto aktivno sodelujejo na vseh prireditvah ob kulturnih dnevih. Zelo radi nastopajo, učitelji pa jih pri tem spodbujajo, saj učenci z nastopanjem pridobivajo na samozavesti, ki je bistvena sestavina uspeha na vseh področjih.

Učenci so se tako udeležili proslave ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ki ga v Sloveniji praznujemo 26. decembra. Prireditev je potekala v večnamenskem prostoru v podružnični šoli Lovrenc. Na začetku je pevski zbor zapel slovensko himno, nato pa so se seznanili s pomenom tega praznika. V glavnem delu je potekal kviz Moja Slovenija. Rdeča in modra skupina sta se med seboj pomerili v poznavanju svoje domovine, znanih Slovencev in slovenskega ljudskega izročila. Program so učenci popestrili s pevske in plesne točke ter igranjem na harmoniko. Na koncu je spregovorila še gospa ravnateljica Alenka Kutnjak, ki se je sodelujočim zahvalila za odličen program in izvirno idejo.

Tako kot vsako leto so tudi v tem šolskem letu pripravili božični koncert z bazarjem. Koncert je otvoril otroški pevski zbor, ki se je predstavil s petimi otroškimi pesmicami. Nato so navdušili pevci solisti in instrumentalisti ter učenci mladinskega pevskega zbora. Koncert so s plesno točko popestrile učenke izbirnega predmeta Glasbena dela. Vrhunec koncerta je bil, ko sta v dveh pesmih glasove združila oba pevska zbora.

V petek, 5. 2. 2016, je v večnamenskem prostoru OŠ Kidričevo potekala proslava ob Prešernovem dnevu. Kot se spodobi, se je proslava začela s slovensko himno v izvedbi MPZ Talum in z govorom Bogdana Potočnika, podžupana Občine Kidričevo. Kulturni program je bil zelo bogat in pester. Učenci OŠ Kidričevo so uprizorili intervju s Francetom Prešernom in se predstavili z različnimi recitali.⁶³

---

⁶³ <http://www.os-kidricevo.si/category/dogodki/>, pridobljeno dne 8. 1. 2016

4.5.5 Število učencev, oddelkov in razredništvo⁶⁴

Tabela 8: Pregled številčnega stanja učencev z razredniki po oddelkih leta 2016

Oddelek	Razrednik	Število	Število
1. a	Alenka Mohorič, Irena Škrabl	17	41
1. b	Milena Lutarič, Irena Škrabl	18	
1. c	Alenka Brumen, Matejka Šoštar	16	
2. a	Klarica Krajgar	22	51
2. b	Sonja Stepanov	20	
2. c	Alenka Brumen	90	
3. a	Alenka Emeršič	19	24
3. b	Klarica Vindiš Pušnik	5	
4. a	Breda Križan	16	40
4. b	Senjka jazbec	16	
4. c	Andreja Emeršič	8	
5. a	Marjeta Sušec	14	38
5. b	Metka Gumiral	15	
5. c	Andreja Emeršič	19	
6. a	Liljana Krošl	20	36
6. b	Sonja Lenarčič	15	
7. a	Marija Kovačič	16	30
7. b	Nataša Brodnjak, Mateja Kamnšek	14	
8. a	Jasna Medved	16	32
8. b	Jana Jerenec	16	
9. a	Tomaž Klajdarič	15	29
9. b	Maja Kovač	14	

(<http://www.os-kidricevo.si/predloga-3/>, pridobljeno dne 8. 1. 2016)

Iz zgornje tabele lahko razberemo, da danes obiskuje šolo 321 učencev, ki so na nižji stopnji v večini razdeljeni v tri oddelke, na višji stopnji pa v dva oddelka. V vsakem oddelku je približno enako število otrok z namenom, da je delo med učitelji pravično razdeljeno.

⁶⁴ <http://www.os-kidricevo.si/predloga-3/>, pridobljeno dne 8. 1. 2016

4.5.6 Organizacija prehrane

Slovenija je ena izmed redkih držav, ki ima dobro sistemsko urejeno prehrano v vzgojno-izobraževalnih zavodih, saj je omogočena dostopnost obrokov vsem otrokom, ne glede na socialni status družine, torej imajo vsi enake možnosti za ustrezno in pravilno prehranjevanje, ki vpliva na njihov zdrav način življenja ter na zdrave prehranjevalne navade.

15. 10. 2014 je bilo na šoli v okviru rednega programa Nacionalnega inštituta za javno zdravje strokovno spremljanje prehrane. S podanim strokovnim mnenjem so bili zadovoljni, saj pri delu upoštevajo strokovne usmeritve in priporočila in si prizadevajo za izboljšanje situacije na področju organizirane šolske prehrane. Tehnologija kuhinje omogoča, da jedi ne pripravljajo na klasičen način s cvrenjem, ampak v konvektomatu. Sledijo smernicam zdravega prehranjevanja, zaposleni v kuhinji pa so ustrezno strokovno usposobljeni in seznanjeni z novostmi na področju šolske prehrane. Trudijo se, da so jedilniki, ki jih pripravljajo, pestro sestavljeni in vsebujejo predvsem živila domačega porekla. Med otroki je ena izmed najljubših malic piščančji burger v štručki. Z zdravstvenega vidika gre za sporno malico, toda burger pripravijo v konvektomatu, brez maščobe. Na krožnik dodajo zelenjavo in liste zelene solate ter štručko, kar pomeni, da piščančji burger pripravijo na sodoben način.

Na šoli deluje skupina za prehrano, v katero so vključeni določeni strokovni delavci vrtca in šole, predstavnica svetovalne službe, predstavnik staršev vrtca in šole, ravnateljica, organizatorica prehrane v vrtcu in organizatorica prehrane v šoli. Namen ustanovljene skupine je, da bi informacije v zvezi s prehrano v vrtcu in šoli ustrezno krožile in da bi lahko pri organizaciji šolske prehrane izražali svoja stališča vsi, ki jih to področje dela zanima.⁶⁵

---

⁶⁵ http://www.os-kidricevo.si/files/2015/09/pravila_solske_prehrane_2014.pdf, pridobljeno dne 8. 1. 2016

5 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA LOVRENC NA DRAVSKEM POLJU

Za podružnično OŠ Lovrenc na Dravskem polju se je ohranilo pet kronik. Prva je od leta 1962 do 1978, druga od leta 1978 do 1991, tretja od leta 1991 do 1998, četrta od leta 1998 do 2003 in peta od leta 2003 do 2009. Vse kronike so v primerjavi z ostalimi kronikami OŠ Kidričevo, kjer je pisava težko berljiva in podatki nenatančni, napisane zelo čitljivo in izčrpno.

Prvo pisno omembo kraja je zapisal takratni kaplan Matej Slekovec leta 1290. Kraj se je vse do leta 1952 imenoval Sv. Lovrenc po župnem zavezniku, kasneje je bil Lovrenc ob Polskavi, sedaj pa kraj imenujemo Lovrenc na Dravskem polju. Kraj je imel prvo šolo v kaplaniji, prvi znani učitelj pa je Ivan Keržner leta 1790. Prvo šolsko zgradbo so postavili okoli leta 1805. Leta 1869 je šola prešla v državno pristojnost in je nadzor nad njo opravljal okrajni šolski nadzornik iz Ptuja. Okraj Ravno polje je imel leta 1811 štiri trivialne šole, ena izmed njih je bila pri župniji Sv. Lovrenc s poslopjem in učiteljem ter 74 učenci. Leta 1879 je šola postala dvorazredna, zaradi napredka pa je čez čas imela tudi pet razredov.⁶⁶

Slika 12: Šolska zgradba

Viri: Šolska kronika 1962–1978

⁶⁶ Marija Hernja Masten, Iz zgodovine Lovrenca na Dravskem polju, str. 47

4.1. Osnovna šola Lovrenc od leta 1962 do 1978

5.1.1 Učitelji in učenci

Otroci, ki so obiskovali šolo, so bili odraz spreminjanja kmečkega prebivalstva v proletariat, ko je obojestranska zaposlitev staršev puščala otroka »na ulici«. Prav zaradi tega je bilo skozi vsako leto veliko učencev, ki so ponavljali razred ali so imeli velike probleme z besednim zakladom, saj starši niso imeli časa, da bi se ukvarjali z njimi. Prav tako je bilo vsako leto več duševno slabše razvitih učencev iz družin, kjer je bil en oz. kvečjemu dva otroka. Duševna zrelost otroka za vstop v 1. razred se je pomikala od 7. do 8. leta starosti. Velik problem je bil tudi ta, da otroci niso imeli igráč, pri katerih bi se lahko razvijala njihova domišljija in razumnost.

V kraju je bil tudi zelo zaželen otroški vrtec, kjer bi se otrok pripravil na vstop v elementarni razred in vsaj delno nadoknadil to, česar mu starši zaradi preobilice dela niso mogli nuditi.⁶⁷

Osnovna šola Lovrenc je na začetku imela 306 učencev, od katerih je bilo konec šolskega leta 49 učencev, ki so ponavljali razred. Vsako leto je bilo vedno več takšnih, ki so bili na koncu leta ocenjeni z negativno oceno.⁶⁸

Tabela 9: Število učencev med šolskimi leti 1962/1977

Šolsko leto	Število učencev
1962/1963	316
1963/1964	295
1964/1965	202
1965/1966	145
1966/1967	157
1967/1968	141

⁶⁷ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

⁶⁸ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

1968/1969	138
1969/1970	130
1971/1972	131
1972/1973	126
1973/1974	117
1974/1975	137
1975/1976	109
1976/1977	119

(Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962/78)

Iz tabele je razvidno, da se je število učencev drastično zmanjšalo. Do tega je prišlo, ker je sklep občinske skupščine določil, da se v šolskem letu 1964/65 Osnovna šola Lovrenc priključi Osnovni šoli Kidričevo. Tako so se morali učenci od 6. do 8. razreda prešolati v Kidričevo. Ukinitve višjih razredov je bila za Lovrenc velika izguba, vendar oblast ni mogla drugače, saj je bilo premalo otrok in zato prevelik strošek. Je pa bilo zato okoli šole veliko bolj mirno in urejeno.

Leta 1965 je šola zaradi priključitve dobila tudi nov naziv: Osnovna šola Kidričevo – Podružnična šola Lovrenc na Dravskem polju. Osnovna šola Kidričevo je postala centralna šola, v Lovrencu pa so zgubili še dva razreda, saj so lahko učenci zaključili le štiri razrede in se nato priključili v Kidričevo.

Ravnatelj centralne šole je postal tudi ravnatelj v Lovrencu, je pa imela šola tudi svojega pedagoškega vodjo. Ravnatelj je bil v tem šolskem letu tov. Marjan Železnik, pedagoški vodja pa je bila Majda Križan.⁶⁹

⁶⁹ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

Tabela 10: Učitelji, ki so na šoli delovali od leta 1962 do 1965

1. Razred	Klara Botolin
2. Razred	Majda Križan
3. Razred	Majda Gašparič, Jože Jordan
4. Razred	Zlata Trstenjak, Angela Vrbinc
5. Razred	Slavica Muhič
6. Razred	Hilda Pučko
7. Razred	Sonja Lah
8. Razred	Vera Štancar

(Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962/78)

Tabela 11: Učitelji, ki so na šoli delovali od leta 1965 do 1979

1. Razred	Klara Botolin, Slavica Muhič
2. Razred	Majda Križan
3. Razred	Katica Soršak, Irena Frčec
4. Razred	Angela Vrbinc, Mira Kovačič

(Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962/78)

Iz tabel je razvidno, da se je število učiteljev zmanjšalo zaradi ukinitve razredov. Učitelje so premestili na Osnovno šolo Kidričevo, prav tako pa so na novo zaposlili učiteljici Ireno Frčec in Marijo Kovačič.

5.1.2 Šolska zgradba

Slab učni uspeh v prvih letih je bil pogojen s pomanjkanjem učil in »revnostjo« učilnic. Tudi šolska zgradba je bila v izredno slabem stanju. V zimskih časih so otroci in učitelji trepetali od mrazu, saj je zaradi slabih okenskih okvirjev ter slabega zapiranja oken in vrat pihalo skozi. Otroke je zeblo in tudi vid učencev je v oblačnih jesenskih in zimskih mesecih zelo trpel, saj luči v razredu niso odgovarjale najosnovnejšim zahtevam pravilne osvetlitve učilnic.

Leta 1965 so se lotili popravil na stavbi, ki je bila že v zelo slabem stanju, saj že več let ni bilo izvršenih nobenih popravil. V mesecu oktobru je bila povsem prekrita streha in obnovljena fasada. Popravili so tudi dimnik ter mlečno kuhinjo in shrambo. Po dolgem času je šolska zgradba spet nudila lepši in privlačnejši videz, kar je naredilo zelo dober vtis na učence. Nekaj let kasneje so učilnice dobile novo pohištvo in s tem svetlejši in prijetnejši izgled.⁷⁰

5.1.3 Proslave, krožki, izleti

V tem obdobju so se odvijale razne prireditve. Vsako leto so s pomočjo recitacijskih in folklornih točk ter z nastopi pevskega zbora pionirjev in mladincev slovesno obhajali vse državne praznike. Nekatere proslave so bile namenjene samo učencem, večina pa širši javnosti. Ljudje so se radi udeleževali vseh dogajanj v kraju in na šoli in vedno pokazali svoje zadovoljstvo.

Program za proslavo dneva republike – 29. novembra 1965

- na začetku je godba zaigrala HIMNO
- učenka šestega razreda je deklamirala POZDRAVLJEN, PRAZNIČNI DAN skladatelja Kajetana Koviča
- sledil je pozdravni govor Franceta Lesjaka, ki je tudi bil predsednik SZDL
- učenka sedmega razreda je deklamirala KRVAVA BAJKA skladatelja Karla Destovnika Kajuha
- mladinka Majda Potočnik je deklamirala pesem KURIRČEK Ivana Minattija
- z nastopom so nadaljevali harmonikarji pod vodstvom učitelja Krajnčana
- prav tako so svoje sposobnosti pokazali folkloristi s plesom na venček narodnih pesmi

---

⁷⁰ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

- učenci so nadaljevali s kratko igro RDEČA RUTA: Janko Oblak
- nato je mladinka Vera Oblak deklamirala KO ČLOVEK BO ČLOVEKA PREOZNAL: Karel Destovnik – Kajuh
- svoj nastop je imel tudi telovadni krožek pod vodstvom tov. Andreja Goršeta:
  - gred (pionirke 5. razreda)
  - preskok čez kozo (pionirke 4. razreda)
  - nizka bradlja (pionirke 4., 5., 6. razreda)
  - visoka bradlja (učenci 7. razreda)
  - dvovišinska bradlja (pionirke 5. in 6. razreda)
  - preskok s prožno desko
  - ritmične vaje ob gredi (pionirke 5. in 6. razreda)
  - zaključene besede tovariša
- mladinec Franc Brglez je deklamiral JESENSKA: Karel Destovnik – Kajuh
- najpomembnejša točka je bila sprejem CICIBANOV v PIONIRSKO organizacijo:
  - zaobljuba ob praporu
  - podelitev pionirskih emblemov
  - čestitke:
    1. ravnatelj šole
    2. predsednik pionirskega odreda
    3. predsednik DPM
    4. za zaključek je sledila igra godb

Tako je potekal program prireditve iz leta 1965.⁷¹

Prav tako so na šoli vsako leto priredili obisk dedka Mraza. Sredstva za obdaritev je priskrbel krajevna skupnost, šolska mladina in mladinska organizacija pa sta pripravili program. Na prireditve so zraven učencev bili

---

⁷¹ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

povabljeni tudi starši, stari starši in predstavniki raznih organizacij. Zraven obiska dedka Mraza pa je šola pripravila tudi razne proslave ob 29. septembru, 1. novembru, 22. decembru – novoletno jelko z obdaritvijo šolskih in predšolskih otrok, 8. februarju, 27. aprilu, 1. maju itd.

Leta 1978 je šola izvedla tudi obrambni dan. Pripravili so natančen načrt, vodja je bila učiteljica Majda Križan. Udeležili so se ga gasilci iz gasilskega društva Lovrenc. Po uspeli vaji so bili vsi udeleženci pogoščeni s partizanskim golažem.

Na šoli so v tem obdobju imeli tudi različne krožke. V prometnem krožku so pripravili učence na kolesarski izpit, v krožku delovne vzgoje so učenci sodelovali v akcijah nabiranja krompirja, čiščenja šolske okolice, spravljanja kurjave in dela na šolskem vrtu. Učenci so sodelovali tudi v ročnodelskem krožku, kjer so se učili šivanja, pletenja ter pri pomoči serviranja v jedilnici pri kosilu. Imeli so dramski krožek, sodelovali pa so lahko tudi v pevskem zboru.⁷²

Ob vseh aktivnostih, ki so potekale na šoli, pa so učenci imeli tudi nekaj izletov. Vsako leto so se podali na pohod na Mariborsko Pohorje. Učenci tretjih razredov so imeli ekskurzijo Kidričevo–Celje–Logarska dolina–Velenje–Kidričevo, prav tako pa so si vsako leto ogledali Rogaško Slatino. Učenci četrtilih razredov so si ogledali znamenitosti po poti Kidričevo–Ravne–Kotlje–Postojna–Kidričevo. V petem razredu so imeli učenci tri izlete, in sicer ekskurzijo po Ptuj in Murski Soboti ter izlet v Piran. Eden izmed večjih izletov v šestem razredu je bil ogled Bleda in tamkajšnjih znamenitosti. Tudi v sedmem razredu so imeli pohod na Pohorje in izlet v Fieso. Osmi razred je prav tako imel več izletov in ekskurzij, za učence najpomembnejši pa je bil izlet v Ankaran, kjer so vsako leto zelo uživali.⁷³

⁷² Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

⁷³ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

5.1.4 Zdravje osnovnošolske mladine

Pri prebiranju šolske kronike v tem obdobju nisem zasledila večjih posebnosti težjih bolezni oz. morebitnih težav otrok. Iz zapisov lahko razberemo, da je bilo zdravje otrok zadovoljivo. Zaradi tega je bila tudi navzočnost v šoli dobra, saj je do odsotnosti prihajalo samo zaradi prehladov ali gripe (pojav gripe je zabeležen samo v mesecu februarju). Izpostavljeno je, da je imela lovrenška mladina zelo slabo ustno higieno in zobovje. Učenci so skoraj vsako leto imeli tudi zdravniški pregled. Pregledala jih je zdravnica iz Ptuja in jih cepila proti davici. Določene učence so poslali še na dodaten pregled v Ljubljano. Večina učencev je bila nezgodno zavarovana, vendar pa nekateri starši zaradi financ ali osebne prepričanja svojega otroka niso želeli zavarovati.⁷⁴

5.2 Osnovna šola Lovrenc od leta 1978 do 1991

V kroniki lahko razberemo, da so razmere v Lovrencu v tem obdobju postajale vse boljše, saj se je osebni standard vaščanov dvigal, prav tako se je širil novi del naselja. Skoraj iz vsake družine je bil eden izmed staršev zaposlen, ročno obdelovanje zemlje pa je povsem zamenjala strojna oprema.

Šolske razmere pa v tem obdobju na žalost niso bile tako dobre. Šolska zgradba je dopolnila 100 let in je bila v zelo slabem stanju. Komisija je ocenila, da se popravila več ne izplačajo, zato tudi niso bila izvršena, učenci in učitelji pa so bili primorani delati v nezdravih in neprimernih razmerah. Vaščani in vsi zaposleni si si želeli nove šole, kjer bi učenci postali enakovredni učencem v urejenih in lepih šolah. Prav zaradi teh težav so leta 1985 pričeli z gradnjo nove zgradbe. Celotno organizacijo gradbenih del je prevzelo podjetje Marles, največ zaslug pa so si lahko delili kar krajanji sami, ki so se izredno dokazali tako s finančno pomočjo

---

⁷⁴ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

kot preprostimi fizičnimi deli, saj so proste vikende izkoristili za urejanje šolske okolice. Uradna otvoritev šole je bila 26. oktobra. Pripravili so veliko slavnice, kjer so ženske iz okoliških vasi pripravile pravo kmečko pogostitev, člani Prosvetnega društva in pionirji OŠ Boris Kidrič in OŠ Lovrenc pa so poskrbeli za proslavo. V zapisih je razvidno, da ima za to veliko zaslug predsednik krajevne skupnosti Zvonko Kozoderc.⁷⁵

Slika 13: Vaščani urejajo okolico šole

Viri: Šolska kronika 1962-1978

5.2.1 Dopolnilni in dodatni pouk

Starši so se začeli vedno bolj ukvarjati s svojimi otroki že pred vstopom v šolo, zato so učenci prihajali v šolo vedno bolj razgledani in zahtevni. Prav tako so učitelji preko govorilnih ur ali roditeljskih sestankov starše redno seznanjali z delom na šoli. Tem učencem je bil namenjen dodatni pouk, kjer so dobili dodatne naloge, učitelji pa so jih z namenom, da bi pridobili čim več znanja, vključevali na razna tekmovanja za bralno in športno značko ter v vse ostale dejavnosti.

⁷⁵ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

Na šoli pa seveda ni manjkalo tudi učencev, ki so težje dojemali snov ali so imeli težave zaradi nedoslednih staršev. Na šoli so se redno odvijale govorilne ure, kjer so starši lahko spremljali učno-vzgojne probleme, na žalost pa se jih starši problematičnih otrok niso udeleževali. Zaradi tega so bili učitelji velikokrat primorani obiskati starše na domu, saj so učenci kljub dopolnilnemu pouku s težavo sledili pouku. Zaradi velikega prizadevanja učiteljev za dober uspeh vseh učencev so bili pozitivni tudi končni rezultati.⁷⁶

5.2.1.1 Program celodnevne šole in interesne dejavnosti

Leta 1985 so uvedli novo učno-vzgojno obliko dela – program celodnevne šole. Delo učencev in učiteljev se je zelo spremenilo. Učenci so morali prihajati v šolo ob 7.40 uri in so se vračati domov ob 14. ali 15. uri. Zaradi takšnega urnika so imeli v šoli malico in kosilo. Ker pa je bilo v jedilnici premalo prostora, da bi lahko vsi učenci jedli naenkrat, sta se dopoldanski in popoldanski obrok razdelila na dva dela. Najprej so imeli malico 1. in 2. razredi, medtem ko so imeli 3. in 4. razredi rekreacijo in obratno. Isti sistem je veljal tudi v času kosila.

Na šoli je bilo zaradi daljšega urnika organiziranih tudi več interesnih dejavnosti. Vsak učenec je bil vključen vsaj v eno dejavnost oz. krožek, lahko pa tudi več.

Interesne dejavnosti, ki so potekale na šoli, so: Vesela šola, novinarski krožek, dramsko-recitacijska sekcija, računalniški in prometni krožek, pevski zbor, hranilnica, gasilci, planinski in telovadni krožek, itd.⁷⁷

---

⁷⁶ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

⁷⁷ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1962 do 1978

5.3 Osnovna šola Lovrenc od leta 1991 do 1998

To je obdobje, ko je prišlo do večjih političnih sprememb, saj je bila 15. 1. 1992 razglašena samostojna država Slovenija. Dobili smo novo denarno valuto (tolar) in nove zakone. Vso prebivalstvo je upalo, da bo vlada ubrala pravo pot, da bo živelo v miru in bo življenje teklo bolj gladko.⁷⁸

5.3.1 Šolstvo stavka

V kroniki je napisano, da je to čas, ko se je šolstvo začelo srečevati s precejšnjimi težavami glede financiranja prosvetnih delavcev v osnovnih in srednjih šolah. Zadeve so se začele tako zapletati, da so vsi delavci v šolstvu stavkali. Prva opozorilna stavka je bila 2. 6. 1993, nadaljevala se je s celodnevno stavko dva dni kasneje ter še 9. 6. 1993 s tridnevno stavko, saj ministrstvo za šolstvo ni odobrilo zahtev stavkovnega odbora. Na sestankih so se po treh stavkah nekako uspeli dogovoriti, zato je pouk do konca šolskega leta potekal nemoteno. Razmere so se v naslednjih treh letih umirile, nakar je leta 1996 prišlo do spremembe plač nekaterih intelektualnih poklicev, ki so na škodo pedagoških delavcev porušili osnovna razmerja med primerljivimi poklici. Na SVIZ-u, ki je dolžan varovati ekonomski in socialni položaj zaposlenih, so zato od vlade RS in Državnega zbora zahtevali, da v najkrajšem možnem času odpravita nesprejemljivo zaostajanje plač v vzgoji in izobraževanju. Zaradi nestrinjanj je SVIZ 7. maja 1996 organiziral enodnevno opozorilno stavko. Ker pa tudi po stavki ni bilo dogovora med Vlado RS in SVIZ-om, je bila načrtovana ponovna stavka za 6. junij, ki bi se naj nadaljevala do preklica. V Cankarjevem domu v Ljubljani so potekala glavna pogajanja pred stavko, kjer so slovenski javnosti pokazali stopnjo enotnosti in prepričljivost argumentov. Vlada takšnega pritiska ni zdržala, zato je tik pred stavko prišlo do dogovora. Podpisali so sporazum, v katerem se je

---

⁷⁸ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1978 do 1991

Vlada RS zavezala, da bo podprla sprejem zakona z vsebino in v besedilu, ki so ga uskladili na pogajanjih. Dogovorili so se, da se bo zakon začel uveljavljati 1. 3. 1997. Na šoli v Lovrencu je bila sindikalna zaupnica Senjka Jazbec.⁷⁹

5.3.2 Nov zakon o Osnovni šoli

Marca 1997 je začel veljati nov zakon o osnovni šoli. Zakon dopušča izobraževanje v:

- javni osnovni šoli
- zasebni osnovni šoli
- izobraževanje na domu

Prav tako je bilo napovedano devetletno šolanje, ki bi naj postalo v šolskem letu 2000/2001 obvezno za vse OŠ. Vsi pogoji bi do takrat morali biti izpolnjeni. Ob vseh napovedanih spremembah je zakon predpisoval še naslednje novosti: obvezno jutranjo varstvo za prvošolčke, šola je dolžna izdati publikacijo, v kateri se predstavi staršem, ob koncu vsakega redovalnega obdobja je dolžna pisno obvestiti starše o uspehu učencev, ponavljanja v razredu pa več ne bi bilo, razen če starši privolijo. Zakon je zahteval tudi uporabo predpisov o varstvu osebnih podatkov in določal določene zbirke podatkov, ki jih bi morala voditi šola itd.

Pouk se je zato v tem letu začel po novih predpisanih načrtih. Snov je bila v vseh razredih predelana, učenci prvih in drugih razredov so bili opisno ocenjeni, v 3. in 4. razredu pa številčno. Po novem pravilniku o ocenjevanju se vedenje več ni ocenjevalo, so pa vsi učenci prejeli knjižico Šolska pravila, ki jo je izdalo Ministrstvo za šolstvo in šport. Tako so bili učenci in starši seznanjeni z novim Pravilnikom o pravicah in dolžnostih učenca ter s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli.⁸⁰

⁷⁹ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1978 do 1991

⁸⁰ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1978 do 1991

5.3.3 Skrb za zdrav način življenja

Na šoli so vedno bolj opozarjali in se tudi trudili spodbujati učence k zdravemu načinu življenja in ohranjanju čistega naravnega okolja. Pri pouku so temu namenili več ur, saj so začeli uporabljati učbenik Mojce Furlan: Prvi koraki v ekologijo. Preko tega učbenika so spoznavali, kakšnega pomena za zdravo življenje je čisto okolje. Učenci 3. in 4. razreda so sodelovali tudi v akciji »Mi živimo drugače, brez alkohola in cigaret«, ki jo je organizirala dr. Zlata Ivetič iz šolskega dispanzerja v Ptujju. Zdrav način življenja pa ni bil namenjen samo učencem, ampak tudi učiteljem. Dosegli so, da se je v zbornici nehalo kaditi, saj so bili določeni učitelji mnenja, da učitelj vzgaja z zgledom, kajenje na delovnem mestu pa je bilo tudi zakonsko prepovedano.

Vsi učenci so se na željo staršev lahko zavarovali na šoli. Za nezgodno zavarovanje otrok je poskrbela zavarovalnica Triglav. Učenci so bili zdravniško pregledani, medicinske sestre iz zobne ambulante pa so prihajale v šolo pregledovat čistočo zob. Učenci so imeli v šoli celo leto zobne ščetke, s katerimi so si redno umivali zobe in jih tedensko želirali. Imeli so tudi tekmovanje v čistosti zob. Za nagrado sta se dva učenca lahko udeležila zaključka tekmovanja v Tivoliju v Ljubljani.⁸¹

5.4 Osnovna šola Lovrenc od leta 1998 do 2003

Vodja šole v tem obdobju je bila ga. Breda Križan. Zavzemala se je predvsem za to, da bi pouk temeljil na načelih, ki želijo narediti šolo učencem prijazno, na spoštovanju otrokove osebnosti, razvijanju njegovih sposobnosti in ustvarjalnosti, razvijanju pozitivne samopodobe in pozitivnega odnosa do učenja. Njen cilj je bil, da bi učence naučili, kako se učiti in iskati informacije ter jih koristno uporabljati.⁸²

⁸¹ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

⁸² Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

5.4.1 Otvoritev prenovljene dvorane

V nedeljo, 20. 6. 1999, je vsa vas slavila otvoritev prenovljene večnamenske dvorane. Dvorana je bila velik dosežek tudi za šolo, saj je bila posodobljena z novo športno opremo za pouk športne vzgoje na razredni stopnji. Vsa sredstva sta zagotovila Ministrstvo za šolstvo in šport ter Občina Kidričevo. Svečano sta na dan dogodka vrvico prerezala upokojena učiteljica Nada Križan in kidričevski župan Alojz Šprah. Prireditve se je udeležil tudi sekretar ministra za šolstvo in šport, g. Janko Strel, ki je učencem podaril več žog in nahrbtnik športne literature. Vso prireditve so popestrili tamburaši in folkloristi iz Cirkovc, ljudske pevke iz Lovrenca in učenci podružnične osnovne šole Lovrenc. Krajanom pa so svoje izdelke in likovna dela predstavili tudi na bogati likovni razstavi, ki je imela svoj prostor v novi dvorani.⁸³

5.4.2 Vremenske razmere

Zaradi močnega neurja je Polskava prestopila bregove, kar je vaščane zelo presenetilo. Del vasi je bil močno poplavljen, prav tako šola. Voda je pritekla v šolsko zaklonišče, gasilci so jo poskušali črpati, vendar je bila podtalna voda tako visoka, da je bilo zaklonišče poplavljeno več dni. Gasilci so pomagali tudi vsem krajanom in reševali stvari iz poplavljenih kletnih prostorov, s črpalkami pa izčrpavali vodo iz kleti.⁸⁴

Slika 14: Poplavljeno šolsko območje

Viri: Šolska kronika 1998-2003

⁸³ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

⁸⁴ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

5.4.3 Volitve

Leta 1999 so bile v spomladanskem času spremembe v slovenski vladi. Izvoljen je bil novi predsednik slovenske vlade, g. dr. Andrej Bajuk. Prav tako je država dobila novega ministra. Eno leto kasneje je bil imenovan tudi novi šolski minister, g. Lovro Šturm. Državna sekretarka za področje vrtcev in osnovnih šol je bila ga. Angelca Likovič, državna sekretarka za srednje šolstvo pa je bila ga. Metka Zevnik.

Prednost vseh pogovorov med ministri in vlado je bilo uvajanje v devetletno osnovno šolo ter harmonizacija slovenske šolske zakonodaje z evropsko. V oktobru istega leta so bile ponovne volitve. Največ glasov je dobila stranka LDS, takoj za njimi pa je bila stranka SDS. Izvolili so tudi novega predsednika vlade, g. Janeza Drnovška. Bila je imenovana tudi nova ministrica za šolstvo, dr. Lucija Čok. Tri leta kasneje so bile ponovne volitve. Največ glasov sta dobila dr. Janez Drnovšek in Barbara Brezigar. 1. decembra je bil za predsednika države izvoljen dr. Janez Drnovšek. Po volitvah je sledilo imenovanje novega mandatarja, in sicer je to vlogo prevzel dr. Anton Rop, kateri je tudi imenoval nove ministre. Minister za šolstvo in šport je ostal enak.

V istem času je bil v državi tudi referendum za NATO in pristop Slovenije v Evropsko unijo. Referendum je bil sprejet in tako so se vsa dogajanja in debate vrtele okrog priključitve Slovenije v Evropsko unijo.

V tem letu so potekale tudi volitve za župana Občine Kidričevo in svetnike v občinski svet. Kandidata, ki sta se uvrstila v drugi krog, sta bila Zvonimir Holc ter Janko Baštevč. Za župana je bil izvoljen Zvonimir Holc.⁸⁵

---

⁸⁵ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

5.4.4 Interesne dejavnosti in tečaji

Učenci so se interesnih dejavnosti skozi vsa leta aktivno udeleževali. Delovale so v različnih organizacijskih oblikah, ki so bile odvisne predvsem od števila učencev pri dejavnosti. Na izbiro so imeli enajst različnih dejavnosti, katere so vodile tudi učiteljice iz centralne šole.

Šola Kidričevo je organizirala tečaj Rdečega križa za žensko mladino, ki ga je obiskovalo tudi 8 deklet iz podružnične šole Lovrenc. Dekleta so ob zaključku tečaja morala opraviti izpit, na katerega so se pripravljala tekom celega leta.⁸⁶

Tabela 12: Interesne dejavnosti in njihovi mentorji

DEJAVNOST:	MENTORICA:
KNJIGOBUBE	M. Pišek, A. Logar, M. Lutarič
PLANINSKI KROŽEK	M. Pišek
DRAMSKI KROŽEK	M. Pišek
AN / NE KROŽEK	M. Pišek
ROČNE SPRETNOSTI	S. Stepanov
VESELA ŠOLA	B. Križan
HRANILNICA	B. Križan
PLESNI KROŽEK	A. Logar
OPZ	L. Krošl
RAČUNALNIŠKI KROŽEK	M. Kerbler
ŠOLSKA KNJIŽNICA	Z. Podvorik

(Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003)

Iz tabele je razvidno, da so se lahko učenci vključevali v enajst različnih dejavnosti, katere so vodile tudi učiteljice iz centralne šole. Povezanost šol je bila v zelo dobrem stanju, saj so si učiteljice podružnične in centralne

⁸⁶ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 1998 do 2003

šole skušale med seboj čim bolj pomagati. Velik del krožkov je vodila učiteljica Mateja Pišek, domačinka iz Lovrenca. Kot lahko razberemo iz tabele, je bila pripravljena sodelovati na vseh področjih in aktivno delati z učenci.

5.5 Osnovna šola Lovrenc od leta 2003 do 2009

Več let so se učitelji aktivno pripravljali na devetletno osnovnošolsko izobraževanje, katerega začetek je bil v šolskem letu 2003/2004 obvezen za vse šole v Sloveniji. To je bil velik korak za šolstvo v tem obdobju, zato so opravili uvodno seznanitev z uvajanjem devetletke tudi za starše.

Slika 15: Zgradba podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju

Vir: http://america.pink/lovrenc-dravskem-polju_2765581.html, pridobljeno dne 19. 2. 2016

5.5.1 Prvi šolski dan

Tako za učence, kot za starše je prvi šolski dan poseben. Učenci višjih razredov so pričeli s poukom ob 8.15, medtem ko so imeli prvošolčki vsako leto kulturni dan in so morali priti v šolo v popoldanskem času. Vsako leto so si skupaj s starši ogledali predstavo, nato pa so starši obeh razredov imeli roditeljski sestanek.

Prvi šolski dan so vsi učenci prejeli Publikacijo šole z vsemi potrebnimi informacijami. Večji poudarek je bil na šolskem redu, prejeli pa so tudi ponudbe različnih zavarovalnic, med katerimi so prostovoljno izbirali starši. Učiteljice so prvi dan razdelile vsem učencem avtobusne vozovnice in naredile seznam učencev, ki so želeli imeti šolsko kosilo skozi vso leto. Šola je omogočala tudi izposajo učbenikov in šolskega učbeniškega sklada, za kar se je odločila večina staršev, zato so učiteljice že prvi dan vso šolsko gradivo razdelile med učence. Ves šolski kolektiv se je vsako leto trudil, da je bil prvi šolski dan čim bolj prijeten in sproščen.⁸⁷

5.5.2 Varnostna pot učencev

Ker so otroci v šolo največ prihajali peš ali s kolesom, so na začetku vsakega šolskega leta, prvih sedem do deset dni, predstavniki policije na najbolj nevarnih točkah v bližini šole spremljali promet in s tem poskrbeli za večjo varnost otrok v prometu. V prvih dneh so prometno dežurno službo na križiščih v okolici izvajali tudi člani Društva upokojencev.

Vsako leto je bil na skupni roditeljski sestanek povabljen tudi predstavnik policije, ki je spregovoril staršem o prometni varnosti v cestnem prometu ter o predpisih, ki so se vsake toliko spremenili. Prav tako je starše opozoril, da so otroci na poti v šolo in domov dolžni uporabljati pločnike, kjer je to možno. Če pločnikov ni, morajo otroci hoditi po skrajni levi strani ceste. Če je kakšen dan velika megla oz. je vidno nepregledna pot, morajo učenci obvezno imeti okrog vratu obešeno kresničko. Prvošolci morajo pri sodelovanju v prometu vedno nositi rumeno rutko. Kadar učenci prečkajo cesto, morajo obvezno uporabljati označene prehode za pešce.

Dolžnost učiteljev na prvih šolskih urah je bila opozoriti učence na pravilno in varno pot v šolo in domov. Učenci nižjih razredov so morali z razredničarko obhoditi poti učencev v šolo, v višjih razredih pa so se o poti

---

⁸⁷ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 2003 do 2009

v šolo samo pogovorili.

Učenci, ki so se vozili v šolo z avtobusom so bili opozorjeni tudi na red pri vstopanju na avtobuse in čakanju nanje. Na avtobusni postaji ni bilo dovoljeno prerivanje, gibanje po cestišču ali travniku. Prav tako so bili učenci dolžni poskrbeti za čistočo na avtobusnih postajališčih in okolici. Vsi učenci, ki so bili prijavljeni kot vozači, so imeli v šoli zagotovljeno varstvo v času od prispetja v šolo do pouka in po pouku do prvega odhoda avtobusa.⁸⁸

5.5.3 Otroški parlament

Otroški parlament se je na Osnovi šoli Lovrenc izvajal vsako od leto in je bil program vzgoje otrok in mladostnikov za demokracijo. Izvajal se je na vseh šolah po Sloveniji, temeljil pa je na obliki demokratičnega dialoga. Po dialogu med učenci znotraj šole se je nadgradil s parlamenti na občinski in regionalni ravni in se zaključil na nacionalnem otroškem parlamentu. Temeljil je predvsem na obliki spodbujanja otrok k izražanju lastnih mnenj o vprašanih, ki jih po demokratičnem postopku izberejo sami. Vsako leto so temo izbrali na državen otroškem parlamentu. Gre za obliko sodelovanja otrok v družbenem dogajanju in pridobivanje vedenj o človekovih in državljanskih pravicah.

Ena izmed tem je bila *Evropa mladini, mladi Evropi*, zato so v tem času na OŠ Lovrenc na to temo potekale debate po razrednih skupnostih. Zaključek aktivnosti je bil šolski parlament na to temo. Vsa leta ga je vodila mentorica Ankica Logar, predstavniki razrednih skupnosti pa so predstavili svoja razmišljanja o Evropi. Ena izmed tem je bila tudi *Tabuji, prepovedane stvari*. Osnovni cilj je bil prispevati k večjemu razumevanju tabu tem, saj bo tako več možnosti, da jih čim bolj ubesedimo in s tem preprečimo njihove negativne posledice. Namen razpravljanja ni bil samo ugotoviti, katere so njihove tabu teme, ampak opozoriti starejše na

---

⁸⁸ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 2003 do 2009

področja, katerim posvečajo premalo pozornosti, se jih izogibajo in se o njih ne pogovarjajo, učenci pa bi se radi.⁸⁹

Otroški parlament na OŠ Lovrenc so vzeli zelo resno, zato so na srečanjih veliko razpravljali o izbranih temah, izvajali razne delavnice ali celo gostili kakšne strokovnjake. Na delavnicah je tako vsak učenec poskušal razložiti svoje stališče in svoje mnenje o izbrani temi. Nakar so predstavniki razredov svoje znanje prenesli dalje na državni nivo.⁹⁰

5.5.4 Športna prireditve – Veter v laseh

Od leta 1998 sta Športno društvo Lovrenc in Športno društvo Snežinka prirejala Veter v laseh – športni dogodek, katerega glavni namen je bil spodbujati otroke in mlade, da se borijo s športom proti drogi. Namenjen je bil vsem mladim, predvsem pa otrokom, ki so se začeli »srečevati s puberteto«. Prav tako pa je bil namen pridobiti oz. približati šport tistim, ki so bili v športu manj dejavni in so se s težavo ukvarjali s kakšnimi vadbami.

Zaradi velike podpore medijev je bilo veliko lažje vplivati na širitev športnega gibanja in na zavest o problematiki, povezani z drogo. Prireditve je podpiral tudi župan občine Kidričevo s svetniki, ki so tudi s svojo udeležbo pripomogli k popestitvi dneva in večjemu številu obiskovalcev. Dejavnost je namreč potekala v popoldanskem času, da so tudi starši imeli možnost videti svoje otroke v tekmovanju iz različnih športnih panog. Na začetku so bile športne panoge iz košarke, odbojke, rolanja, plesa, risanja, namiznega tenisa ter nogometa.⁹⁰

---

⁸⁹ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 2003 do 2009

⁹⁰ Šolska kronika podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju od leta 2003 do 2009

6 SKLEP

V diplomskem delu sem želela skozi kronološki pregled predstaviti razvoj osnovnega šolstva na Slovenskem, s poudarkom na predstavitvi kraja in šolstva v Kidričevem.

Občina Kidričevo zajema 18 krajev na površini 72 m². Tvorijo jo trije večji centri: Kidričevo, Lovrenc na Dravskem polju in Cirkovce. Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 99. mesto. Kidričevo je danes kulturno središče, predvsem zaradi restavracije Pan, kjer se odvijajo vse večje prireditve in dogodki. Prav tako je zaradi tovarn Talum in Boxmark ter neposredne bližine avtoceste in železnice izredno gospodarsko in prometno razvito. V kraju je od leta 2008 tudi dom upokojencev, kjer je prostora za 69 prebivalcev. Dom ima park, v katerem je zraven manjšega zelenjavnega in okrasnega vrta še prostor za telovadbo, mini golf in terasa. Zaradi pridobitve doma upokojencev in novega zdravstvenega doma se vedno več ljudi odloča za življenje v tem kraju, saj nudi ogromno možnosti tako mladim kot starejšim. Kraj je skozi različna zgodovinska obdobja doživel velike spremembe, zaradi česar je danes gospodarsko, prometno in kulturno dobro razvit.

Šola je že od začetka najvažnejša izobraževalna ustanova, saj pripravlja mlade na njihovo življenjsko pot. Na samem začetku so imeli pomembno vlogo v izobraževanju samostani in cerkev, predvsem zato, ker so bili duhovniki eni izmed najbolj izobraženih ljudi. Vsaka cerkvena ustanova je v prvi vrsti ciljala na lastne izobraževalne potrebe. Spomnimo se, da sta prvi slovenski knjigi Katekizem in Abecednik nastali predvsem v verske namene. Z reformami Marije Terezije in Jožefa II. pa je na šolsko področje prvič bolj resno posegla država, ki si je šolski sistem krojila po svojih potrebah. V času Ilirskih provinc, med letoma 1809 in 1813, se je okrepila tudi vloga slovenščine v osnovni šoli. Po obnovitvi avstrijske oblasti pa so bile vse spremembe ukinjene in ponovno je vse do leta 1869 veljal star

šolski sistem. Po razpadu Avstro-Ogrske leta 1918 in vključitvi Slovencev v novo nastalo Državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, je bila v šolah nemščina kot učni jezik odpravljena, prav tako pa so sprejeli novo šolsko zakonodajo, ki je uvedla splošno in obvezno osnovno šolo. Osvoboditev leta 1945 je pomenila velik napredek na vseh področjih šolskega delovanja. Ločila se je cerkev od države, verouk je ostal šolski predmet, vendar neobvezen. V letu 1950 so uvedli osemletno šolsko obveznost, katero so obiskovali učenci od sedmega do petnajstega leta starosti. Danes poznamo v šolstvu devetletno šolanje, ki je zmanjšalo časovni pritisk in obremenitev učencev, pa tudi učiteljev. Učenci tako začnejo s šolo hitreje, že pri šestih letih. S pomočjo teh sprememb bi naj postali primerljivi z ostalimi razvitimi državami.

Prvo šolsko zgradbo so postavili leta 1805 v takratnem Sv. Lovrencu. Šola je sčasoma postala dvorazredna, kasneje tudi petrazredna. Prvi znani učitelj je bil Ivan Keržner. V nekaj desetletjih je šolska zgradba prešla v izredno slabo stanje, skozi vsa obdobja pa so se borili s prostorsko stisko in pomanjkanjem učil. Leta 1985 so postavili novo zgradbo, nekaj let kasneje pa tudi športno dvorano, da so lahko učitelji uspešno izvajali pouk športne vzgoje. Do leta 1950 so otroci iz Kidričevega obiskovali osnovno šolo v Lovrencu, kasneje pa so v eni izmed barak uredili štirirazredno Osnovno šolo Kidričevo. Leta 1958 je šola dobila novo šolsko zgradbo in del zemljišča, na katerem so uredili vrt. S tem se je uresničila večletna želja prebivalcev Kidričevega, da bi lahko svoje otroke vpisali v popolno osemrazredno šolo.

Na Osnovi šoli Kidričevo so bili na začetku samo trije razredi in trije učitelji. Od leta 1950 do 1966 je število učencev strmo naraščalo. Na začetku sta bila vpisana 102 učenca, enajst let kasneje pa je šola štela že 659 učencev. Osnovna šola Lovrenc je na začetku beležila 316 učencev, nato pa se je število učencev drastično zmanjšalo zaradi priključitve k Osnovni šoli Kidričevo. To je bila za Lovrenc velika izguba, vendar pa oblast ni

mogla drugače, saj je bilo vpisanih premalo otrok, šola pa je postala prevelik strošek. Tako je leta 1965 Osnovna šola Lovrenc dobila nov naziv in novega ravnatelja, ki je bil tudi ravnatelj centralne šole.

Glede na takratne razmere je bil socialni sestav v OŠ Kidričevo večinoma delavski, le nekaj otrok je bilo iz kmečkega okolja. Prav tako so bile šolske razmere izredno slabe, čeprav je učiteljski kolektiv vložil ogromno truda za doseganje dobrih uspehov učencev. Otroci, ki so obiskovali šolo v Lovrencu, so bili odraz kmečkega prebivalstva, ki v šolanju ni videl pomena. Starši so otroke potrebovali za delo na polju, prav zaradi tega pa je vsako leto veliko učencev moralo ponavljati razred. Z leti so razmere na obeh šolah postajale vse boljše, saj se je osebni standard vaščanov dvigal. V skoraj vsaki družini je bil eden izmed staršev zaposlen, ročno obdelovanje zemlje pa je povsem zamenjala strojna oprema.

V ptujski občini je bila šola Kidričevo s podružnično šolo Lovrenc po uspehu vedno na zelo visokem mestu, zato je vedno bolj pridobivala na svojem dobrem imenu. Kasneje je zaradi uvedbe devetletke prišlo do celotne kadrovske, vsebinske in organizacijske prenove. OŠ Kidričevo je s poskusnim uvajanjem začela leta 2003. Velik pomen je šola dala dobremu sodelovanju s starši. Vsako leto sta bila organizirana dva roditeljska sestanka, starši pa so bili o vsem obveščeni tudi tekom tedna.

Šoli sta poskrbeli za aktivno vključevanje učencev v kulturne prireditve in vse šolske ter izvenšolske aktivnosti. Posamezniki so se lahko izkazali tudi na raznih tekmovanjih, kvizih, natečajih in športnem področju. Najbolj pomemben cilj obeh šol je bil celosten razvoj učencev, da jih bo pripravila na vseživljenjsko znanje, da se bodo znali orientirati v življenju in bodo imeli kvaliteten odnos do drugih. Za doseg teh ciljev se trudijo še danes.

Temo šolstvo V Kidričevem skozi čas sem si izbrala, ker sem želela izvedeti čim več o preteklosti kraja in zgodovini šole. Najpomembnejša

ugotovitev je ta, da so mi zapisi iz kronik pomagali razjasniti podobo takratnega načina življenja in šolanja skozi različna obdobja. Strokovno prebiranje literature pa mi je razširilo pogled pri spoznavanju zgodovine šolstva na Slovenskem. Pri izdelavi diplomske naloge sem prišla do spoznanja, da je izobrazba skozi vsa leta postajala čedalje pomembnejša in vedno bolj cenjena vrednota.

V času sodobne družbe, evropske globalizacije in razvoja informacijskih tehnologij imajo učenci možnost dostopa do velikega števila informacij. Zato se danes zaposleni na Osnovni šoli Kidričevo s podružnico Lovrenc trudijo svoje delo organizirati in voditi tako, da so kot učitelji in obenem tudi vzgojitelji mladim v oporo in jih vodijo ter spodbujajo na poti proti njihovim ciljem.

7 PROBLEMATIKA VIROV IN LITERATURE

O Kidričevem z okolico ni veliko literature. V največjo pomoč mi je bil Zbornik Občine Kidričevo, kjer so zbrani skoraj vsi podatki o kraju in občini nekoč ter danes. Prav tako sem si pomagala s knjigo Talum, kjer je zraven opisa tovarne tudi nekaj podatkov o kraju.

V pomoč so mi bili tudi priročniki ter internetne strani, saj je v današnjem času že skoraj vse dostopno preko računalnika. V knjižnici Ivana Potrča Ptuj so mi pomagali najti vse o šolstvu na Slovenskem, saj je res velika zbirka knjig.

Največ sem si pomagala s knjigo mag. Staneta Okoliša, Zgodovina šolstva na Slovenskem. Podatke o prvem slovenskem zakonu pa sem dobila iz monografije Slovensko šolstvo.

Natančne opise šolstva v Kidričevem sem dobila na Osnovni šoli Kidričevo. Ga. ravnateljica Alenka Kutnjak mi je prijazno ponudila svojo pomoč pri iskanju podatkov. Pomagala sem si s šolskimi kronikami, ki so zapisane zelo natančno in pregledno. Prav tako sem naredila nekaj razgovorov z učitelji, ki poučujejo na šoli, ter tudi s tistimi, ki so že v pokoju in so bili prisotni na samem začetku. S pomočjo šolskih kronik in pogovorov sem predstavila posamezna obdobja šolanja. V pomoč mi je bila tudi internetna stran o šoli, saj imajo podatke zelo pregledno razporejene.

8 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Ciglienički, M. (2014). *Talum: 1954-2014: v zadnjem desetletju 2004-2014*. Kidričevo: Talum, Tovarna aluminija.
- Ciperle, J. in Vovko, A. (1987). *Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja*. Ljubljana: Slovenski šolski muzej.
- Enciklopedija Slovenije 12* (1998). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Klemenčič Vodušek, M. (2008). *60 let DPD Svoboda Kidričevo*. Kidričevo: DPD Svoboda Kidričevo.
- Kosi, P. (2004). *Spreminjajoča se osnovna šola-uvajanje devetletke*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani: Fakulteta za družbene vede.
- Murko, J., Frank, Z., Kolar, N., Hernja Masten, M., Štajnbaher, S., Toplak, D., in Urih, D. (2010). *Zbornik občine Kidričevo*. Kidričevo: Občina.
- Okoliš, S. (2009). *Zgodovina šolstva na Slovenskem*. Ljubljana: Slovenski šolski muzej.
- Osnova šola Borisa Kidriča Kidričevo, (1994). *Možnost turizma v Kidričevem*. Raziskovalna naloga. Kidričevo: Osnovna šola Kidričevo
- Radovanovič, S., Varl, V. in Žiberna I (1996). *Podravje; Maribor, Ptuj A-Ž*. Murska Sobota: Pomurska založba.
- Schmid, V. (1963). *Zgodovina šolstva in pedagogike na Slovenskem*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Šverc, A. (2007). *Slovensko šolstvo včeraj, danes, jutri*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Univerza v Mariboru in zgodovinsko društvo v Mariboru. (2004). *Časopis za zgodovino in narodopisje*: Maribor: Univerza v Mariboru in zgodovinsko društvo v Mariboru.

VIRI

ŠOLSKA KRONIKA PODRUŽNIČNE ŠOLE LOVRENC

Šolska kronika 1962–1978.

Šolska kronika 1978–1991.

Šolska kronika 1991–1998.

Šolska kronika 1998–2003.

Šolska kronika 2003–2009.

ŠOLSKA KRONIKA OŠ KIDRIČEVO

Šolska kronika 1950–1966.

Šolska kronika 1966–1979.

Šolska kronika 1979–1990.

INTERNETNE STRANI

Kraj Njiverce. (b.d.). Pridobljeno dne 4. 11. 2015 http://www.arhiv-ptuj.si/arhivski-fondi/Vodnik_fondi/zemljiska-f/Zemljiska-gospodstva-a/q/fond/3726.

Občina Kidričevo. (b.d.). Pridobljeno dne 10.2. 2016 <http://www.kidricevo.si/obcina-kidricevo/zgodovina-obcine.html>.

Osnovna šola Kidričevo. (b.d.). Pridobljeno dne 8. 1. 2016 <http://www.os-kidricevo.si/predloga-3/> in <http://www.os-kidricevo.si/category/dogodki/>
http://www.os-kidricevo.si/files/2015/09/pravila_solske_prehrane_2014.pdf.

Slika grb občine Kidričevo. (b.d.). Pridobljeno dne 6. 2. 2016 <http://www.crwflags.com/fotw/flags/si-045.html>.

Slika Kidričevo na zemljevidu. (b.d.). Pridobljeno dne 6. 2. 2016 iz <http://www.kam.si/obcine/kidricevo.html>.

Slika kipa Borisa Kidriča. (b.d.). Pridobljeno dne 10. 2. 2016 <https://sterntal.wordpress.com/2011/05/20/kip-borisa-kidrica-ponovno-v-kidricevem-vendar%E2%80%A6/>.

Slika napis na zidu v Splitu leta 1943. (b.d.). Pridobljeno dne 9. 4. 2016 https://en.wikipedia.org/wiki/Death_to_fascism,_freedom_to_the_people.

Slika osnovne šole Kidričevo. (b.d.). Pridobljeno dne 18. 3. 2016 <http://www.os-kidricevo.si/>.

Slika upravne zgradbe tovarne Talum. (b.d.). Pridobljeno dne 10. 12. 2015 http://talum-castings.si/o_nas/stik_z_nami/.

Slika zgradbe podružnične šole Lovrenc na Dravskem polju. (b.d.). Pridobljeno dne 19. 2. 2016 http://america.pink/lovrenc-dravskem-polju_2765581.html.

Talum. (b.d.). Pridobljeno dne 10. 12. 2015 iz <http://www.talum.si/zgodovina/2001-2005>, <http://www.talum.si/tradicija/pihalni-orkester> in <http://www.talum.si/tradicija/gasilsko-dru%C5%A1tvo>.

Vojaško pokopališče s kapelico. (b.d.). Pridobljeno dne 7. 2. 2016 <http://splet-stari.fnm.unimb.si/mojaslo/predstavitve/predstavitve/kidricevo/zgodovina.html>